विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७७

जुम्ला

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
जुम्ला

दस्तावेज	जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, जुम्ला २०७७
प्रकाशक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जुम्ला
सर्वाधिकार	जिल्ला प्रकाशन कार्यालय, जुम्ला
प्रकाशन	साउन, २०७७
प्राविधिक सहयोग	वर्ल्ड भिजन इन्टरनेशनल नेपाल र किर्डाक नेपाल, जुम्ला
आर्थिक सहयोग	वर्ल्ड भिजन इन्टरनेशनल नेपाल र किर्डाक नेपाल, जुम्ला

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
जुम्ला

प्रमुख जिल्ला अधिकारीको मन्तव्य

नेपाल निरन्तर दोहोरिरहने बहु-प्रकोपका घटनाहरुबाट उत्पन्न विपद्को अत्यधिक जोखिममा रहेको मुलुक हो । मुलुकमा प्रत्येक वर्ष बाढी, पहिरो, चट्याङ्ग, आगलागी, सडक दुर्घटना तथा महामारी जस्ता प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक प्रकोपहरुले गर्दा जनधनको ठूलो क्षति तथा नोक्सानी हुने गरेको छ ।

विश्वका १९८ मुलुक मध्ये नेपाल भूकम्पीय जोखिमको हिसाबले ११ औं, पानीजन्य प्रक्रोपबाट हुने क्षतिका हिसाबले ३० औं र जलवायु परिवर्तनको जोखिमका हिसाबले चौथो स्थानमा रहेको छ । जुम्ला जिल्ला विपद् जोखिमका दृष्टिले संवेदनशील तथा बहुप्रकोपको जोखिमयुक्त जिल्लाका रुपमा रहेको छ । मुख्यतया जिल्ला खडेरी, चट्याङ, महामारी, हिमपात, भुक्षय तथा पहिरो, डढेलो/आगलागी, हावाहुरी, असिना, जंगली जनावर आतंक आदिको जोखिमको रहेको छ । कमजोर भुवनोट, अवैज्ञानिक भु उपयोग, गरिबी र जोखिम असंवेदनशील विकासका कार्यहरुले गर्दा विपद् सङ्टासन्नतामा अझ वृद्धि भैरहेको छ ।

सम्भावित विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्दै मानवीय, भौतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय क्षतिमा कमी ल्याउनका लागि जिल्लाको संकटासन्नताको अवस्था पहिचान गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ तथा स्थानीय तहको पुनर्संरचना अनुरुप जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जुम्लाबाट विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ तर्जुमा गरिएको छ साथै विगतको विपद्बाट प्राप्त सिकाई तथा विपद् व्यवस्थापनसंग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आत्मसाथ गरी यस योजनामा समावेश गरीएको छ । यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले वर्तमानमा महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाईरस (COVID-19) समेतलाई सम्बोधन गर्दै विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई थप प्रभावकारीका साथ अघि बढाउनमा सहयोग पुग्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

यो जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणको क्रममा महत्वपूर्ण भुमिका निर्वाह गर्नु भएकोमा सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी तथा किर्डाक नेपाल, जुम्लाका परियोजना अधिकृत ज्ञानेन्द्रप्रसाद पन्त र वर्ल्ड भिजन ईन्टरनेशनल नेपाललाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । यस योजनाको पूर्णताका लागि सघाउ पुऱ्याउनु हुने स्थानीय तहका प्रमुखहरू, राजनीतिक दलहरू, जिल्लास्थित सुरक्षा निकाय, जिल्लास्थित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका कार्यालयहरू, गैरसरकारी संस्थाहरू, पत्रकारहरू, संचारमाध्यमहरू लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु साथै यस योजनामा उल्लेखित क्रियाकलापहरु कार्यान्वयनका लागि सबै सरकारी, गैर सरकारी निकाय, स्थानीय तह, संचारमाध्यमहरू, नागरिक समाज तथा सम्पूर्ण जनसमुदायप्रति हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

०७७/०४/२२

भुपेन्द्र थापा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विषय सुची

परिच्छेद- १:जुम्ला जिल्लाको चिनारी 1
१. परिचय 1
परिच्छेद-२: विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिचय 9
२.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पृष्ठभूमि 9
२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य 11
परिच्छेद-३: विपद् जोखिमको अवस्था 15
३.१. विगतका विपद्हरूको विश्लेषण 15
३.२.विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि संवैधानिक कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरु 15
३.२.९ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा 17
३.३ प्रकोपको स्तरीकरण 18
३.४ संकटासन्नता स्तरीकरण 19
३.५ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको सूची 20
परिच्छेद-४: सामान्य पूर्वतयारी योजना 23
४.१ सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि) 23
परिच्छेद-५: विषयगत क्षेत्र, अगुवा संस्था तथा सदस्यहरुको विवरण 24
५.१ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी 24
परिच्छेद-६: आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना 25
६.१ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि) 25
६.२ कोभिड-१९ पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना (विषयगत क्षेत्रहरुका लागि) 54
परिच्छेद-७: वन्दोवस्तीका सामानको आँकलन 59
७.१ आपतकालीन समयका लागि उपलब्ध स्रोत साधनहरु 59
८. आवश्यक बजेट 64
९. योजना कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति 65
१० प्रतिवेदन तथा अभिलेखन 65
अनुसूचीहरू 66
सन्दर्भ सामग्रीहरु 82

शब्द संक्षेप (Abbreviations)

गापा	गाउँपालिका
नपा	नगरपालिका
गैसस	गैरसरकारी संस्था
का.प्र	कार्यालय प्रमुख
जिसस	जिल्ला समन्वय समिति
जिविव्यस	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
स्थाविव्यस	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
ने. रे. सो.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
प्रजिअ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
SAR	Search And Rescue
IRA	Initial Rapid Assessment
MIRA	Multi Clusteral Initial Rapid Assessment
DDMC	District Disaster Management Committee
DPRP	Disaster Prepredness and Response Plan
DEOC	District Emergency Operation Center
SFP	Supplemetray Feeding Programme
DRR	Disaster Risk Reduction
DDRT	District Disaster Response Team
CCA	Climate Change Adaptation

परिच्छेद- १: जुम्ला जिल्लाको चिनारी

१. परिचय

नेपालको वर्तमान संघीय संरचना अनुसार जुम्ला जिल्ला कर्णाली प्रदेशका १० वटा जिल्लाहरु मध्ये एक हिमाली जिल्ला हो । यहाँको भूभाग केही भिरालो केही समथर र केही उच्च समस्थली खालको छ । जहाँ ठूला ठूला फाँटहरु अवस्थित छन । जुम्ला जिल्लाको नामाकरणका सन्दर्भमा दुई वटा किम्बदन्तीहरु सुन्न पाईन्छ । पहिलो किम्बदन्तीका अनुसार खलङ्गा बजारको पुर्वतिर नेपाली सेनाको नं २४ बाहिनी रहेको स्थान देवल डाँडा र साविकको क्षेत्रीय प्रहरी कार्यालय रहेको स्थान गरल डाँडा जसलाई जुम्ल्याहा डाँडा भनिन्छ । जनश्रुति अनुसार परापुर्व कालमा खलङ्गामा रहेका दत्तात्रय मुनीलाई डस्न दुईवटा अजंगका नाग आउँदा मुनीलाई डस्न नपाउँदै स्वामीको शक्तिले ती दुवै नाग एकैचोटी भष्म भई देवल र गरल नामका जुम्याहा डाँडा बनेछन् । यिनै जुम्ल्याहा डाँडाको आधारमा जुम्ला नामाकरण हुन गएको भन्ने किम्बदन्ती छ भने अर्को किम्बदन्ती अनुसार जुम्ला जिल्लाकै पुर्वमा रहेका तिला र जवा गरी जुम्ल्याहा नदीको आधारमा पनि जुम्ला रहन गएको भन्ने जनश्रुति पाईन्छ ।

१.१ ऐतिहासिक पृष्ठभुमिः

हालको जुम्ला जिल्ला नागराजको पालामा जावेश्वर देश भनेर चिनिन्थ्यो । यस जिल्लाको सदरमुकाम खलङ्गामा सबभन्दा पहिले प्राचीन कालमा भारतबाट आएका चन्दननाथ बाबा सहित दुई जना ब्रह्मचारीहरुले बस्ती बसाई कृषि र शिक्षाको प्रचारप्रसार गरेका थिए भन्ने लोकोक्ति रहेको पाईन्छ । नागराजका अग्रज सिजाली मल्ल राजाहरुको पालामा पूर्वमा कालीगण्डकी, पश्चिममा बद्री केदार, उत्तरमा मानसरोवर तक्लाखार र दक्षिणमा जामुकुईने घाटसम्म फैलिएको थियो । गोर्खाली राज्यको विजय पछि पूर्वमा ठाँगे, पश्चिममा कर्णालीको रामघाट र बाजुरा उत्तरमा यारीलिमी गैरीलेख र दक्षिणमा जाजरकोट र दैलेखको सीमा भित्रको भूमि कायम गरिएको थियो । राणा शासनकालमा शासन सुविधाका लागि १८ दरामा विभाजित भई बि.सं. २०१९ साल पछि अञ्चल विभाजन हुँदा पुर्वमा तिलानदी,पश्चिममा रामघाट, उत्तरमा घोर्चीलेक र दक्षिणमा दैलेख जिल्ला भएको ४९ गाउँपञ्चायतको भुमि नै जुम्ला जिल्ला थियो भने हाल पुर्वमा मौर्य लेक, पश्चिममा नाग्मगाउँ, उत्तरमा घोर्चे लेक र दक्षिणमा जाजरकोट जिल्लाको सीमाना भित्र कायम भएको जिल्ला नै जुम्ला जिल्ला हो ।

१.२ भौगोलिक बनावटः

जुम्ला जिल्लाको पूर्वमा डोल्पा, पश्चिममा कालिकोट, उत्तरमा मुगु र दक्षिणमा जाजरकोट जिल्ला रहेका छन । कुल २५३१ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको जुम्ला जिल्ला २८^{0}५८’ देखि २९^{0}३०’ उत्तरी अक्षांश र ८१^{0}२८’देखि ८२^{0}१८’ पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको छ । क्षेत्रगतरुपमा जुम्ला जिल्लालाई चौधबीस, आठबीस, पाँचसय र सिंजा क्षेत्र गरी चारवटा क्षेत्रमा विभाजन गरिएको छ ।

यो जिल्लाको अवस्थिति समुद्री सतहबाट ९१५ मीटर देखि ४६७९ मीटर उचाई सम्मको भू-भागमा रहेको छ ।

१.३ हावापानी, तापक्रम र बर्षाः

अग्ला लेकहरुदेखि नदी किनारका होचा वेशीहरुसम्म रहेको यस जिल्लाको भौगोलिक विविधताले गर्दा यहाँ हावापानी सबै ठाउँमा एकै प्रकारको छैन । उच्च लेकाली भू-भागमा अति जाडो र ठण्डी हुन्छ भने मध्य पहाडी भागमा गर्मी मौसममा केही न्यानो र हिउँदमा बढी ठण्डी हुने गर्दछ । भौगोलिक वनावटको आधारमा यहाँ मुख्य तीन किसिमका ठण्डा, सुख्खा र शितोष्ण हावापानी पाइन्छ । सबैभन्दा जाडो हुने महिनाहरु पौष, माघ हुन भने जेष्ठ, असार सबभन्दा गर्मी हुने महिनाहरु हुन र श्रावणमा सबभन्दा बढी बर्षा हुन्छ भने मंसीर र पौष महिना प्राय सुख्खा हुने गर्दछ ।

तापक्रमः अधिकतम ३०$^{0}{}_{C}$ न्युनतमः–१२$^{0}{}_{C}$

औसत बर्षाः ८०० मिमि

आद्रताः ४३.३%

१.४ प्रमुख नदीनाला तथा तालहरुः

तिला, जवा र हिमा जुम्ला जिल्लाका प्रमुख नदीहरु हुन भने गडिगाड, हुरिगाड,लुमागाड, चोत्रगाड, चाखुरेगाड, जुगाड,उमगाड, गिरीखोला, भेरीखोला, गोरुखोला प्रमुख खोलाहरु हुन ।जुम्ला जिल्लाका प्रमुखतालहरुमा शंखदह, विष्णु ताल, हुड्के ताल, जोगिनीताल, विष्ट दह, ठाकुरज्यूदह, गिरीदह, जगदुलाताल रहेका छन । चन्दननाथ, भैरवनाथ, कनकासुन्दरी, कार्तिक स्वामी, ठाकुरज्यु, दानसाघु, मालिका, चोत्रगुम्बा, मणिसाघु डिल्लीकोट गुम्बा, माथाचौर गुम्बा, छिनासिंग गुम्बा, गोठीचौर, हाटसिजा, तातोपानी, मिचाको देवल, खलाचौर देवल, उमगाडका सत्र खम्बा यस जिल्लाका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरु हुन ।

१.५ प्राकृतिक वनस्पति र जडिबुटीः

प्राकृतिक सम्पदाको दृष्टिले अत्यन्त सम्पन्न मानिने यस जुम्ला जिल्ला भौगोलिक बनावट एवं जलवायु विविधताले गर्दा यहाँ विभिन्न किसिमका वनस्पतिहरु पाईन्छन । यहाँको उच्च लेकाली भूभाग १२ हजार फिट भन्दा माथि ज्यादा हिउँ पर्ने र तापक्रम अति कम हुने भएकाले अग्ला रुखहरु हुर्कन सक्दैनन् । यस भूभागमा झाडी र बुट्यानहरुका साथै घाँसे मैदान मात्र रहन्छन । यसका अतिरिक्त राम्रा र सुन्दर फुलहरुका साथै बहुमुल्य जडिबुटीहरु प्रशस्त पाईने गर्दछ । यहाँ पाईने जडिबुटीहरुमा पाँचऔले, भुत्ले, जटामसी, कटुकी, पदमचाल, जीवनबुटी (यार्चागुम्बा) आदि मुख्य छन् । पतझर र कोणधारी वनले ढाकेको यस क्षेत्रमा सल्ला, धुपी, ठिंगो, गुराँस, भोजपत्र, ओखर र खर्सुका रुखहरु पाईन्छन् ।यहाँ पाईने

जंगली जनावरहरुमा कस्तुरी,झारल, घोरल, चितुवा, भालु, बंदेल र ब्वांसो पर्दछन् । त्यस्तै चराचुरङ्गीहरुमा डाँफे, कालिज, च्याखुरा, ढुकुर र परेवा आदि पाईन्छन् ।

१.६ भू उपयोगः

क.सं.	विवरण	ओगेटेको क्षेत्र (हेक्टर)
१.	कुल कृषि योग्य जमिन	३९,४८६
२.	कुल खेती गरिएको जमिन	२६,४३५
३.	सिंचित (खेत)	३,२६९
४.	असिंचित (पाखो)	२३,१६६
५.	मौसमी (खोलापाने)	१५३
६.	अन्य नदी, खोला	२१,३६१४

१.७ धार्मिक परम्पराः

धार्मिक परम्परा अनुसार यहाँ कुल पुजालाई महत्व दिईन्छ । यहाँ मनाइने चाडपर्वहरुमा मुख्यतया श्रावण पुर्णिमा, कार्तिक पुर्णिमा, माघ र वैशाख पुर्णिमा आदि हुन् । यी पुर्णिमाहरुमा मष्टोको पुजाआजा धुमधामका साथ गरिन्छ । मष्टोलाई नै यहाँ महत्वपुर्ण दैवी शक्तिको रुपमा मानिन्छ । यी चाडपर्वहरुमा धामीझाँक्रि पतुर्ने मेला लाग्दछ । यसका साथै कृष्ण जन्माष्टमी, तीज, बडा दशैं, चैते दशैं, तिहार, ल्होसार आदि चाडहरु पनि मनाउने गरिन्छ । परम्परागत रुपमा मनाउँदै आएको पुषे भैलो पाँच दिनसम्म खेल्ने गरिन्छ । यस्तै गरी बडा दशैंको घटस्थापनाको दिनमा जुम्लामा बस्ति बसाल्ने चन्दननाथ भैरवनाथको मन्दिरमा बाउन्न हातको लिंगो ध्वजा हाली खडा गर्ने दिन पनि धार्मिक दृष्टिले महत्वपुर्ण मानिन्छ । श्रावण, भाद्र महिनामा गाईजात्रा देखि ५ दिन सम्म क्रमशः गाईजात्रा, रोपाईं, सिपाही, मेम र बादशाहजात्रा र बाघ, भालु जात्राहरु मनाईन्छ ।

१.८ जातजाति र भाषाभाषीहरुः

यस जिल्लामा रहेका जातजातिहरु मध्य क्षेत्रीहरुको बाहुल्यता रहेको छ । अन्य जिल्लाहरुमा जस्तै यस जिल्लामा पनि बाहुन, ठकुरी, क्षेत्री, कामी, दमाई, सार्की आदि जातजातिहरु मुख्य रुपमा बसोबास गर्दछन् ।अन्य जातिहरुमा तामाङ, नेवार, गुरुङ, थकाली केही संख्यामा पाईन्छन् । यहाँ बसोबास गरेका बाहुन, ठकुरी, क्षेत्रीहरुको विभिन्न थरहरु रहेका छन् । जसमा बाहुन जातिको थरहरुमा देवकोटा, न्यौपाने, चौलागाई, तिमिल्सिना, प्याकुरेल, गौतम, शर्मा, आचार्य, रेग्मी आदि प्रमुख छन् भने ठकुरीको

थरहरुमा शाही, मल्ल, बम, खाँड, सिंह आदि हुन र क्षेत्रीको थरहरुमा कठायत, महत, रावल, विष्ट, रावत, रोकाया, महतारा, बुढा, बुढथापा, बोहरा र ऐडी आदि प्रमुख हुन् ।

यहाँ बोलिने प्रमुख भाषा राष्ट्रभाषा नेपाली नै हो तर यहाँ बोलिने भाषा र देशको अन्य पुर्वी तथा मध्यभाग तिर बोलिने नेपाली भाषामा फरक छ । यो जिल्ला नेपाली भाषाको उद्गम स्थल नै भएकाले यहाँ बोलिने भाषामा पृथ्वीनारायण शाहकालीन भाषा जस्तो झर्रो स्थानीय ठेट नेपाली शब्दहरुको प्रयोग हुन्छ तर जाति अनुसार आ-आफ्नै समुदायका स्थानीय जातिय भाषा पनि बोल्ने गरिन्छ ।

१.९ भेषभुषाः

सदरमुकाम नजिकै बस्ने र केही कर्मचारीहरु बाहेक यहाँका अधिकांस जनताहरु परम्परागत भेषभुषामा नै रहेको पाईन्छ । पुरुषहरु दौरा, सुरुवाल, कोट, टोपी लगाउछन भने महिलाहरु गुन्यु, चोली, पछ्यौरा, फरिया लगाउने गर्दछन् । महिलाले लगाउने गहनाहरुमा चाँदीका बाला, कल्ली, कम्पनी माला, दोलडी तिलहरी, एकगेडे, फुली, बुलाकी, बीच चुरा, पोते हुन् भने यहाँको परम्परागत पहिरन स्थानीय तहमा ठेटुवाबाट निर्मित कपडाहरु र खुट्टामा लाम, दोचाको प्रचलन हराउदै गइरहेको छ । विगत केही वर्ष अघि छिमेकी जिल्ला मुगु र डोल्पाबाट बसाइसराई गरी आएका लामा र तामाङ बौद्धमार्गीहरुको आफ्नै प्रकारको भेषभुषा र पहिरन रहेको छ ।लामा र तामाङ जातिका मानिसहरुले लगाउने लुगालाई बख्खु र महिलाले लगाउने लुगालाई झेर्मा भन्ने गरिन्छ ।

१.१० प्रशासनिक तथा राजनैतिक विभाजनः

जुम्ला जिल्लामा १ वटा संघीय निर्वाचन क्षेत्र, २ वटा प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र, ८ वटा स्थानीय तह (१ नगरपालिका र ७ वटा गाउँपालिका) रहेका छन । खलंगा जुम्ला जिल्लाको सदरमुकाम हो ।

१.११ व्यवसायः

जुम्ला जिल्लाका अधिकाशं मानिसहरुको मुख्य पेशा खेती नै हो । यस बाहेक यहाँका बहुसंख्यक मानिसहरु जडीबुटी संकलन, नोकरी, व्यापार र अन्य व्यवसाय पनि अपनाउँछन् ।

१.१२ प्रमुख व्यापारिक स्थलहरुः

यस जिल्लाको प्रमुख व्यापारीक केन्द्रखलंगा बजार हो भने अन्य केही साना व्यापारीक स्थलहरु यस प्रकार छन् ।

१) तलिउम	२) तातोपानी	३) नाग्मा	४) नराकोट
५) हाटसिंजा	६) उर्थु चौतारा	७) डिल्लीचौर	८) चौथा
९) उमगाड	१०) दानसाँघु	११) ल्हासी	

१.१३ यातायातः

विगत २०४५/४६ सालदेखि सुर्खेत-जुम्ला (कर्णाली राजमार्ग २३२ किमि) मोटरबाटोको निर्माण कार्य भैरहेकोमा २०६३/६४ मा ट्र्याक पुरा भएर हाल नेपालगंज-सुर्खेत-जुम्ला, जुम्ला-सुर्खेत- नेपालगंज गरी दैनिक रुपमा बस सेवा संचालन भईरहेको छ । जुम्ला जिल्लाको १ नगरपालिका ७ वटै गाउँपालिका सडक संजालसंग जोडिएका छन भने जिल्ला सदरमुकाम देखि जुनसुकै गाउँपालिकामा १ दिन पैदलै पुग्न सकिने यस जिल्लाको भौगोलिक विशेषता रहेको छ ।

पैदल मार्ग	सदरमुकाम पुग्न लाग्ने समय (दिन)	दुरी (कोष)
जुम्ला-सुर्खेत	६	६१
जुम्ला-दैलेख	४	४९
जुम्ला-कालिकोट	३	३६
जुम्ला-हुम्ला	६	७२
जुम्ला-जाजरकोट	५	५८
जुम्ला-डोल्पा	५	६०
जुम्ला-मुगु	२	२०
जुम्ला-महेन्द्र ताल (रारा)	२	३०

हवाई मार्ग	एयरलाईन्स	उडान
नेपालगंज -जुम्ला- नेपालगंज	नेपाल वायु सेवा निगम	हप्ताको २ दिन र चार्टर
जुम्ला-नेपालगंज - काठमाडौं	तारा एयरलाईन्स	हप्ताको २ दिन र चार्टर
सुर्खेत-जुम्ला-सुर्खेत	समीट एयर	नियमित तथा चार्टर उडान

१.१.१४ जुम्ला जिल्ला सदरमुकाम देखि विभिन्न गाउँपालिकाहरु सम्मको दुरीः

क्र.सं.	स्थानीय तहहरुको नाम	दुरी (कोष)
१	जिल्ला सदरमुकामबाट चन्दननाथ नगरपालिका	०
२	जिल्ला सदरमुकामबाट कनकासुन्दरी गाउँपालिका	१७
३	जिल्ला सदरमुकामबाट सिंजा गाउँपालिका	१४
४	जिल्ला सदरमुकामबाट हिमा गाउँपालिका	१२
५	जिल्ला सदरमुकामबाट तिला गाउँपालिका	१०

६	जिल्ला सदरमुकामबाट तातोपानी गाउँपालिका	४
७	जिल्ला सदरमुकामबाट पातारासी गाउँपालिका	८
८	जिल्ला सदरमुकामबाट गोठीचौर गाउँपालिका	४

(स्रोत: गाउँपालिका/ नगरपालिका प्रोफाइल जुम्ला, २०७४)

१.१५ जुम्ला जिल्लाका स्थानीय तहहरुको विवरण:

सि.न.	गाँउपालिकाकोनाम	क्षेत्रफल	जनसंख्या	केन्द्र
१	चन्दननाथ नगरपालिका	१०२.०३ वर्ग कि.मी.	१९००४७	खलंगा
२	पातारासी गाँउपालिका	८१४.०७ वर्ग कि.मी.	१४५७१	डिल्लीचौर
३	गोठीचौर गाँउपालिका	४२७ वर्ग कि.मी.	९९२०	धलमुडी
४	हिमा गाँउपालिका	७९.७५ वर्ग कि.मी	१०५५३	चिउडिमच्ची
५	सिंजा गाँउपालिका	१५३.२९ वर्ग कि.मी.	१२३९५	नराकोट
६	तातोपानी गाँउपालिका	५२५.५१ वर्ग कि.मी	१४६३७	लिताकोट
७	कनकासुन्दरी गाँउपालिका	२२५.३९ वर्ग कि.मी.	१२४६०	गोठिज्यूला
८	तिला गाँउपालिका	१७५.४९ वर्ग कि.मी.	१६०७५	डुण्डेली

(स्रोत: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला)

१.१६ जनसांख्यिक विवरण (जनगणना २०६८)

कूल जनसंख्या	१०८९२१
महिला	५४०२३
पुरुष	५४८९८
जम्मा घरधुरी संख्या	१९३०३
लिङ्ग अनुपात	१०१.६२
औसत परिवार संख्या	५.६४
जनघनत्व	४३ प्रति व.कि.मी.

१.१७ जुम्ला जिल्लाको सीमाना तथा प्रवेश गर्ने नाकाहरुको विवरणः

दिशा	जिल्ला	नाका
पूर्व	डोल्पा जिल्ला	मौर्य लेख
पश्चिम	कालिकोट जिल्ला	नाग्म
उत्तर	मुगु जिल्ला	घोच्ची लेख
दक्षिण	जाजरकोट जिल्ला	दार्नालग्नालेख
क्षेत्रफल	२५३१ वर्ग कि.मि.	

(स्रोतः जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला)

जल विद्युत केन्द्रः

साना जलविद्युत उपभोक्ता समिति मार्फत विद्युत आपुर्ति हुँदै आएको यस जिल्लामा आ.व. ०७६।०७७ मा नेपाल विद्युत प्राधिकरण वितरण केन्द्र, जुम्लाको स्थापना भएको छ । साना जलविद्युत उपभोक्ता समितिद्वारा उत्पादित विद्युतको स्वामित्व विस्तारै प्राधिकरणले लिन थाली सकेको छ । जुम्लामा हालसम्म ३३११ कि.वा. विद्युत उत्पादित यस जिल्लामा रहेका मूख्य मूख्य उत्पादित तथा निर्माणाधिन छ । तथा निर्माणाधिन केन्द्रहरु तपसिल अनुसार छन :-

१) घुघुती जलविद्युत आयोजना, चन्दननाथ नगरपालिका, ११० कि.वा. उत्पादित,
२) नौमूले जलविद्युत आयोजना गुठिचौर गांउपालिका ७६.५ कि.वा. उत्पादित
३) दोचाडगार्ड जल विद्युत आयोजना गुठिचौर गांउपालिका ८६.५ कि.वा. उत्पादित
४) ठिन्के जल विद्युत आयोजना चन्दननाथ नगरपालिका ९८ कि.वा. उत्पादित
५) घोडेनजल विद्युत आयोजना चन्दननाथ नगरपालिका ५८ कि.वा. उत्पादित
६) चुकेनीजल विद्युत आयोजना पातारासी गांउपालिका ९९८ कि.वा. निर्माणाधिन
७) मालिकावोता जल विद्युत आयोजना कनकासुन्दरी गां.पा. ३८ कि.वा. निर्माणाधिन
८) जालपादेवी जल विद्युत आयोजना तातोपानी गां.पा. २१४ कि.वा.
९) तिलाखोला जल विद्युत आयोजना तिला गां.पा. ९९८ कि.वा.
१०) अन्य ६३४ कि.वा.

जम्मा **३३११ कि.वा. उत्पादित**

(स्रोतः नेपाल विद्युत प्राधिकरण, जुम्ला)

सुचना तथा अभिलेख केन्द्रः यस जिल्ला सदरमुकाम लगायत आसपासका गा.पा.हरुमा Landline टेलिफोन, NTC तथा N-Cell मोवाईल नेटवर्क सेवा उपलब्ध छ । यस

जिल्लामा जिल्ला हुलाक कार्यालय- १ (एक), ईलाका हुलाक कार्यालय- ७ (सात) र अतिरिक्त हुलाक कार्यालय संख्या- २२ (बाईस) रहेको छ । साथै जिल्ला सदरमुकाम लगायत आसपासका ईलाकाहरुमा विभिन्न ईन्टरनेट सेवा प्रदायकहरुले ईन्टरनेट सेवा उपलव्ध गराएका छन् । जिल्लामा अन्य संचार माध्यमहरु निम्न अनुसार रहेका छन् ।

(१) **<u>पत्रपत्रिका</u>**- ५ (पांच)

(क) कर्णाली सन्देश
(ख) बिहानीको तारा
(ग) कर्णालीको खोजखबर
(घ) कर्णाली सरोकार दैनिक
(ङ) माउण्टेन टुडे

(२) **<u>एफ.एम</u>**- ४ (चार)

(क) नारी एफ.एम.
(ख) कर्णाली एफ.एम.
(ग) सिंजा एफ.एम.
(घ) रेडियो खुल्ला आकाश

(स्रोतः जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला)

परिच्छेद-२: विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिचय

२.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पृष्ठभूमि

प्राकृतिक रुपले नेपाल एक संवेदनशील मूलुकको रुपमा रहेको छ । नेपाल विश्वका १९८ मुलुक मध्ये भूकम्पीय जोखिमको हिसाबले ११ औं, पानीजन्य प्रकोपबाट हुने क्षतिका हिसाबले ३० औं (स्रोतः यु एन वि.सि.पि.आर २००४, जर्मन वाच, मानव विकास प्रतिवेदन २००९) र जलवायु परिवर्तनको जोखिमका हिसाबले चौंथो स्थानमा रहेको छ ।

नेपालका प्रायः सबै भूभाग बहुप्रकोपको जोखिममा रहेका छन । मूलुकको अवस्थिति तथा भुबनोटका कारण भूकम्प,बाढी, पहिरो, सुख्खा खडेरी लगायतका विपद्को उच्च जोखिममा रहेको छ । उदाहरणका लागि ८०० बर्षको अवधिमा नेपालले तीन वटा ठूला भूकम्प (सन् ११२०, वि. सं. १९९०, २०७२) को सामना गर्नु पर्‍यो । विपद्को जोखिम न्युनीकरण सम्बन्धी पर्याप्त तयारी नभएमा वा बृहत, आधुनिक पूर्वाधार तथा निर्माणमा पर्याप्त सावधानी नअपनाएमा मूलुक आर्थिक रुपमा समृद्धि हुँदै गर्दा यसबाट हुने मानवीय, भौतिक तथा आर्थिक क्षति, गरिबी तथा संकटापन्नतामा पर्ने प्रभावको सघनता गणितीय रुपमा बढ्ने सम्भावना रहन्छ । यसबाटआर्थिक क्रियाकलापमा अनपेक्षित प्रभाव पार्ने र कुल ग्राहस्थ उत्पादन तथा उत्पादकत्वका क्षति भै लक्षित उपलब्धि हासिल गर्न अवरोध हुन सक्छ ।

नेपालले प्राकृतिक विपद्को रुपमा हिमपात, असिना, हिम पहिरो ,हिमताल विष्फोटन, अतिवृष्टि, अनावृष्टि, बाढी, पहिरो तथाभुस्खलन, डुबान, खडेरी, आँधी, हुरीबतास, शीतलहर, तातो हावाको लहर,चट्याङ्ग, भूकम्पको सामना गरीरहेको छ भने गैर प्राकृतिक विपद्को रुपमा महामारी, अनिकाल, डढेलो, कीट वा सुक्ष्म जीवाणु आतंक, पशु तथा चराचुरुङ्गीमा हुने फ्लु, सर्पदंश, जनावर आतंक, खानी, हवाई, जल, सडक वा औद्योगिक दुर्घटना, आगलागी, विषाक्त ग्याँस, विषाक्त खाद्य सेवन, वातावरणीय प्रदुषण, वन विनाश तथा भौतिक संरचनागत क्षतिको सामना गरिरहेको छ । यी घटनाहरूबाट बर्षेनी धेरै संख्यामा मानवीय, सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको क्षति हुने गरेको छ ।

वि.सं. २०७२ बैशाख १२ मा गोरखाको बारपाक केन्द्रबिन्दु भई गएको ७.६ रेक्टर स्केलको विनाशकारी भूकम्पका कारण मात्र ८ हजार ९ सय ७० जनाको ज्यान गएको थियो । विपद्को कारण नेपालले हरेक बर्ष औसतमा १ अर्ब २१ करोडको बराबरको भौतिक सम्पत्तिको क्षति व्यहोर्नु परेको छ । विभिन्न समयमा गरिएका अध्ययन अनुसन्धान र विगतको विश्लेषण अनुसार नेपालमा कुनै पनि समय प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद्बाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवम् सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचना क्षतिग्रस्त हुनसक्ने सम्भावना रहेको छ ।

विपद् व्यवस्थापन र उद्धार कार्यलाई अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा मानव अधिकारका रुपमा अघि बढाउन १८ देखि २२ जनवरी २००५ मा जापानको ह्योगो शहरमा प्राकृतिक विपद् न्यूनीकरण सम्बन्धी दोश्रो विश्व सम्मेलन भएको थियो । यस विश्व सम्मेलनलाई ह्योगो सम्मेलन र सो सम्मेलनद्वारा जारी गरिएको घोषणा पत्रलाई ह्योगो घोषणापत्र (Hyogo Declaration) तथा कार्य योजनालाई ह्योगो कार्य योजनाको (Hyogo Framework for Action)नामले चिनिन्छ । ह्योगो सम्मेलनका मुख्य प्राथमिकताहरूलाई नेपालले विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । यसै गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४कार्यान्वयनमा आएको छ जसमा प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा राष्ट्रिय परिषद, गृहमन्त्रीका अध्यक्षतामा कार्यकारी समिति, कार्यकारी समितिको नेतृत्वमा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण, प्रदेश मुख्यमन्त्रीको अध्यक्षतामा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र नगरपालिका/गाउँपालिकाको प्रमुख/अध्यक्षको अध्यक्षतामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति रहने व्यवस्था रहेको छ । नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गरिएको रणनीतिमा पनि जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी अवधारणाहरूलाई आपत्कालिन पूर्वतयारी (Preparedness), प्रतिकार्य (Response) तथा पूनर्लाभ (Recovery) सम्बन्धी कार्यक्रममा व्यवस्थित रुपमा समावेश गर्ने उल्लेख गरिएको छ । विश्वव्यापी रुपमा, ह्योगो कार्यढाँचा (२००५-२०१५) पश्चात आगामी १५ वर्षका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि सेन्डाई कार्यढाँचा (Sendai Framework) २०१५-२०३० लागु भइसकेको छ । यसले प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभका लागि पुर्वतयारी र समुत्थानशील (Resilience) क्षमतालाई सबल बनाउदै, विपद् निम्त्याउने कारकहरु - प्रकोप, सम्मुखता तथा संकटाभिमुखता (Vulnerability) लाई न्युनीकरण र रोकथाम गर्नका लागि समावेशी तथा एकीकृत आर्थिक, भौतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक, स्वास्थ्य, वातावरणीय, प्राविधिक, राजनीतिक, संस्थागत तथा कानुनी माध्यमबाट वर्तमान विपद् जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्ने र नयाँ विपद् जोखिमलाई रोक्ने लक्ष्य राखेको छ । विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्यका लागि यसले सरकारलाई प्रमुख रुपमा जिम्मेवार मानेको छ भने यसका लागि स्थानीय तह, निजी क्षेत्र तथा सरोकारवालाहरूसँग समेत जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्नु पर्ने उल्लेख छ ।

जुम्ला जिल्ला खडेरी, चट्याङ, महामारी, हिमपात, भूक्षय तथा पहिरो, डढेलो/आगलागी, हावाहुरी, असिना, जंगली जनावर आतंक आदिको जोखिमको रहेको छ । नेपालको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता नक्साङ्कन प्रतिवेदन, २०१० अनुसार जुम्ला जिल्लाको वर्षा तथा तापक्रम, पारिस्थितिकीय, पहिरो र खडेरीजन्य संकटासन्नता सुचकाङ्काक उच्च रहेको छ । जुम्ला जिल्लाको ८ वटा स्थानीय तह

मध्ये पहिरोको आधारमा हिमा, तिला र सिजा क्षेत्रहरु उच्च जोखिममा रहेको छन । त्यसैगरी बाढी जन्य जोखिमको आधारमा पातारासी, तातोपानी र तिला क्षेत्रहरु बढी जोखिममा रहेका छन् । जुम्ला जिल्लामा चट्याङ, आगलागी, खडेरी, महामारीले पनि ठुलो क्षति पुऱ्याएको देखिन्छ । महामारीजन्य जोखिमहरुमा झाडापखाला, भाइरल जरो जस्ता जोखिमहरु देखिएका छन् ।

चीनको बुहानबाट सन् २०१९ डिसेम्वरदेखि फैलिएको नोबेल कोराना भाईरस (कोभिड १९)को महामारी नेपाल लगायत विश्वभर फैलिएको छ । यस महामारीको प्रभावबाट जुम्ला जिल्ला पनि अछुतो रहेन । यसबर्षको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्दा विश्वव्यापी महामारी कोभिड १९ को संक्रमण फैलीनबाट रोक्ने उपायहरु (सामाजिक दुरी कायम गर्ने र अन्य स्वास्थ्य सुरक्षाका मापदण्डहरु) अवलम्वन गर्नु पर्ने देखिएको छ । जसका कारण राहत तथा उद्धार कार्य अझबढी चुनौति पूर्णभएको छ ।

सोही सन्दर्भमा विभिन्न विपद्का कारणले प्रत्येक वर्षमा हुने व्यापक धनजनको क्षति र विस्थापित लगायत प्रभावितहरुको लागि एउटा सहभागितामूलक योजना निर्माण गरी कार्य गरेमा मात्र प्रभावितहरुले न्याय तथा राहत पाउन सक्ने अवस्था भएको हुँदा विपद्बाट हुने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गरि विपद् प्रतिकार्यलाई व्यवस्थित गर्ने प्रयासको थालनी गरिएको हो । फलस्वरुप सम्भावित विपद् व्यवस्थापन तथा पूर्वतयारीका लागी योजनाबद्ध ढंगले अघि बढ्न अपरिहार्य भएको हुँदा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जुम्लाद्वारा सम्पूर्ण स्थानीय तह, विषयगत कार्यालय, राजनीतिक दल, उद्योग वाणिज्य महासंघ, पत्रकार महासंघ र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरुको सहयोगमा यो जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरिएको छ ।

२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

विपद्को समयमा विपद्बाट पीडितको जीवन र सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी मानिस माथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न, स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम् उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । योजनाका निर्दिष्ट उद्देश्य निम्नबमोजिम छन् :

- जिल्ला स्थित जोखिममा रहेका स्थानीय तहको संकटाभिमुखता विश्लेषण गरी स्थानीय श्रोत साधन र क्षमताको पहिचान गर्ने ।
- विपद् पीडित व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन सुनिश्चितता गर्ने,

- विपद्बाट प्रभावितलाई सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोगको प्रत्याभूति गर्ने,
- विपद् जोखिम न्युनीकरण लगायत आपतकालिन अवस्थामा प्रतिकार्यका गतिविधिहरुमा एकरुपता ल्याउन र दोहोरोपन हटाई उपलब्ध श्रोत तथा साधनको सदुपयोग गरी समन्वयात्मक तथा पारदर्शी तरिकाले समयमा नै विपद्मा परेका परिवारहरुलाई एकद्वार प्रणाली मार्फत उपलब्ध गराइने मानवीय सहयोगलाई अझ प्रभावकारी बनाउने ।
- विकास प्रक्रियामा जोखिम न्यूनीकरण विधिलाई मूलप्रवाहीकरण गरी विपद्जन्य जोखिम कम गर्न र विपद् पछिको पुनर्लाभ प्रक्रियालाई अघि बढाउने आधार तयार गर्ने ।

२.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा

विपद् जोखिम व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यमध्ये विपद् पहिले जोखिम न्यूनीकरणका आधारभूत कार्य, विपद् परेलगत्तै स्थिति सामान्य नभएसम्म प्रतिकार्य, प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी र तत्कालीन पुनर्लाभका लागि कार्य गरिने भएकाले यस योजनाबाट विपद् प्रभावित मानिसको अधिकारको रक्षा, आपत्कालीन जीविकोपार्जनमा सहयोगका साथै विपद् जोखिम व्यवस्थापनका क्षेत्रमा समेत सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

यस योजनाका नतिजा निम्नअनुसार हुने अपेक्षा गरिएको छ :

- विपद्पूर्व गर्नुपर्ने आधारभूत जोखिम न्यूनीकरणका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।
- विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।
- विपद्को जोखिम कम गर्न सरोकारवाला र समुदायबीच सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ ।
- पीडितलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत हुने अवसर प्राप्त हुनेछ ।
- उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा पीडित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति हुनेछ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि भएर विपद्को सामनामा एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ ।

२.४ योजनाको सीमितता

यस योजनाका निम्नानुसार आधारभुत सीमितता रहेका छन् :

- विषयगत कार्यालय तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयसम्म प्रकोपले पारेको क्षतिको सबै विवरण पूर्ण नहुन सक्दछ तसर्थ आगामी दिनहरूमा नियमित तवरले जानकारीहरू एवं तथ्यांकहरू अध्यावधिक र परिमार्जन गर्न आवश्यक देखिएको छ । सम्भावित विपद् प्रभावित घरधुरीहरू विगतमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,जिल्ला कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन केन्द्र, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, उद्योग वाणिज्य संघ, गैर सरकारी संस्था, जिल्ला प्रहरी कार्यालयबाट प्राप्त विवरणलाई आधार मानिएको छ ।

२.५ योजना कार्यान्वयन रणनीतिहरुः

- योजनालाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिद्वारा अनुमोदन गरेर कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- आपत्कालिन प्रतिकार्यको लागि गरिने पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा क्षेत्रगतरुपमा कार्यरत निकायहरुका रहेका दक्षता, ज्ञान, सीप, विधिको प्रयोगका लागि समन्वयमा जोड दिइनेछ ।
- विभिन्न कार्यदलका सदस्य तथा स्वयंसेवकहरुको क्षमता तथा दक्षता अभिबृद्धिका साथै आपतकालिन प्रतिकार्यका लागि विपद् जोखिम न्यूनिकरणको क्षेत्रमा कार्यरत सरोकारवाला संघ संस्थाहरुको सहभागितामा जोड दिइनेछ ।
- विपद्को समयमा कार्यदलका तालिम प्राप्त सदस्य तथा स्वयंसेवकहरुलाई परिचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय ज्ञान, सीप, विधि, प्रविधि र श्रोत तथा साधनको अधिकतम उपयोग गरी यस योजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- आपतकालिन अवस्थामा प्रतिकार्यका गतिविधिहरुमा एकरुपता ल्याइ दोहोरोपन नहुने गरी उपलब्ध श्रोत तथा साधनको सदुपयोग गरेर समन्वयात्मक तथा पारदर्शी त**रि**काले समयमा नै विपद्मा परेका परिवारहरुलाई एकद्वार प्रणाली मार्फत मानवीय सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।
- योजना तयार भई कार्यान्वयनमा आएपछि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट कार्यान्वयनको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्यांकनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- जिल्लाको कुनै पनि क्षेत्रमा उत्पन्न विपद्ले निम्त्याउने संकटासन्नता (Vulnerability), जोखिम र तथा क्षमतामा पारेको प्रभावलाई सम्बोधन गर्न प्रत्येक वर्ष योजनाको समिक्षा गरी पुनरावलोकन तथा अध्यावधि गरिनेछ ।

२.६ योजना निर्माण तथा अद्यावधिक प्रक्रिया

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ (अद्यावधिक) निर्माण गर्दा निम्न प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको थियो ।

- २०७७ साल साउन ३२ गतेको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकले जुम्ला जिल्लाको अद्यावधिक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ निर्माण गर्न प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री भूपेन्द्र थापाज्यूको संयोजकत्वमा स्थानीय तह, विषयगत कार्यालय, जिल्ला स्थित सुरक्षा निकाय, राजनीतिक दल, उद्योग वाणिज्य संघ, पत्रकार महासंघ, नागरिक समाज र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरु लगायतका विपद् जोखिम न्यूनीकरण क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ संस्था एवं कार्यालयहरुको सहभागितामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक समिति गठन गरिएको ।
- सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नेतृत्वमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्दा आवश्यक बिषयहरुको पहिचान गरि सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरुसँग विवरण माग गरिएको ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सचिवालयबाट उक्त संकलित विवरणको आधारमा योजना तर्जुमा तथा अद्यावधिक गरिएको ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट योजना पारित गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको ।

परिच्छेद-३: विपद् जोखिमको अवस्था

३.१. विगतका विपद्हरूको विश्लेषण

तालिका : जिल्लामा २०६३ देखि २०७७ असार सम्म रेकर्ड भएका विपद्का घटनाको क्षति विवरण

क्र.सं.	प्रकोपको विवरण	घटनाको पुनरावृति	मृत्यु	घाईते	बेपत्ता
१	खोलाले बगाएको	१०	१०		
२	पहिरो	११	१५	६	१
३	आगलागी	९	६		
४	चट्याङ	३	३		
५	सडक दुर्घटना	१२८	८६	७३	
६	जहाज दुर्घटना	२	७		
	जम्मा	१६३	१२७	७९	१

(स्रोतः जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला)

३.२.विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि संवैधानिक कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरु

३.२.१ नेपालको संविधान

प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्व सूचना, तयारी, उद्दार राहत एवम् पुनर्स्थापना गर्ने कार्यलाई प्राकृतिक साधन स्रोतको संरक्षण संवद्धन र उपयोग सम्बन्धी नीतिमा समावेश गर्नुका साथै प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् पूर्व तयारी उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभ संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको रुपमा परिभाषित गरिनुका साथै विपद् व्यवस्थापन संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकार तथा स्थानीय तहको अधिकार सुचीमा समेत समावेश गरी विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई संवैधानिक रुपमा नै सुनिश्चित गरेको छ ।

३.२.२ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको व्यवस्था गरी विपद् व्यवस्थापनका सम्बन्धमा तयारी, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभका विभिन्न जिम्मेवारी तोकिएको छ ।

३.२.३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

यस ऐन अनुसार स्थानीय तहलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी देहाय बमोजिमको विभिन्न जिम्मेबारी निर्धारण गरेको छः

क. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति कानुन मापदण्ड योजनाको कार्यान्वयन अनुगमन र नियमन गर्ने,

ख. स्थानीय स्तरमा विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना पूर्व सूचना प्रणाली खोज तथा उद्वार राहत सामाग्रीको पूर्व भण्डारण वितरण र समन्वय गर्ने,

ग. स्थानीय तटवन्ध नदी र पहिरोको नियन्त्रण तथा नदीको व्यवस्थापन र नियमन गर्ने,

घ. विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्सांकन तथा वस्तीहरुको पहिचान र स्थानान्तरण गर्ने,

ङ. विपद् व्यवस्थापनमा संघ प्रदेश र स्थानीय समुदाय सङ्घ संस्था तथा नीजि क्षेत्रसंगको सहयोग समन्वय र सहकार्य गर्ने,

च. विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत साधनको परिचालन गर्ने,

छ. विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी स्थानीय स्तरका आयोजनाको तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने,

ज. विपद् पश्चात स्थानीय स्तरको पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण,

झ. स्थानीय स्तरको विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान गर्ने

ञ. स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन,

ट. समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमको सञ्चालन लगायत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने ।

३.२.४ १५ औं आवधिक योजना (२०७६/०७७-२०८०/८१)

१. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्ने विपद् उत्थानमैत्री शासन पद्धतिको सुदृढीकरण गर्नु

२. तीन तहमा बहु प्रकोप जोखिम नक्सांकन/सुचनामा आधारित विपद् जोखिम पूर्वानुमान, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभ सम्बन्धि क्षमता विकाससंगै विपद् जोखिम संवेदनशील योजना तथा पूर्वाधार निर्माण प्रक्रिया सुनिश्चित गर्नु

३. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि सार्वजनिक, नीजि तथा सामुदायिक लगानी वृद्धि गरी समुदाय स्तरदेखि नै उत्थानशील क्षमता अभिवृद्धि गर्नु

४. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि बृहत सहभागिता सुनिश्चित गरी सचेतना अभिवृद्धि गर्दै विपद् पश्चातको पुनर्लाभ, पुनर्स्थापना, पुनर्निर्माण र नवनिर्माणका कार्यलाई सबल र उत्थानशील बनाउनु

३.२.५ विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७४

क. पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माणमा अझै राम्रो र अझै बलियो बनाऔं (Build Back Better) भन्ने अवधारणा अवलम्बन गर्ने,

ख. संघ प्रदेश स्थानीय र समुदाय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गर्ने,

ग. संघदेखि स्थानीय तहसम्म उद्धार टोली स्थापना गर्ने,

घ. विकास सँग सम्बन्धित प्रत्येक सार्वजनिक संस्थाहरुले कम्तिमा पाँच प्रतिशत वार्षिक बजेट स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि छुट्याउनु पर्ने,

ङ. बैंक तथा वितीय संस्थाहरुबाट विपद् प्रभावित समुदायलाई सहुलियत कर्जाको व्यवस्था गर्ने,

च. विपद्का कारण पर्न सक्ने क्षतिलाई सम्बोधन गर्न जीवन र गैर जीवन वीमामा योजनाहरु प्रवर्द्धन गर्ने,

छ. स्थानीय तह समुदाय सामुदायिक संस्था विद्यालय तथा अस्पतालहरुमा समावेशी विपद् जोखिम व्यवस्थापन समितिहरु गठन गर्ने,

ज. असुरक्षित स्थानहरुमा बस्ती विस्तार नियन्त्रण गर्ने तथा असुरक्षित वस्तीहरुलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरणका लागि प्रोत्साहन गर्ने लगायतका नीतिहरु समावेश गरेको ।

३.२.६ राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा, २०७०

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सहायता तथा समन्वयको ढाँचा उल्लेख गर्नुका साथै विपद् प्रतिकार्यका लागि तोकिएका जिम्मेवार नेतृत्वदायी निकायहरुले तोकिएको समयावधि भित्र सञ्चालन गर्नुपर्ने गतिविधिहरु समेत उल्लेख गरेको छ ।

३.२.७ दीगो विकास लक्ष्यहरु (२०१५-२०३०)

सुरक्षित पूर्वाधार निर्माण गर्ने, जलबायु परिवर्तन र यसका प्रभावको न्यूनीकरण गर्ने, समावेशी सुरक्षित दीगो सहरीकरण र बस्ती विकास गर्ने जस्ता लक्ष्यहरु समावेश गरेको छ ।

३.२.८ विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना:२०१७-२०३०

प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् वाट जीवन तथा सम्पत्ति, स्वास्थ्य, जीविकोपार्जन तथा उत्पादनका साधनहरू, भौतिक एवं सामाजिक पूर्वाधार, सांस्कृतिक एवं वातावरणीय सम्पदामा हुने क्षतिको उल्लेख्य रूपमा न्यूनीकरण गर्न विभिन्न रणनीतिक क्रियाकलापहरूको पहिचान गरी आवधिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दै विपद् जोखिम रोकथाम, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य एवं पुनर्स्थापना तथा पुन निर्माणको सुदृढीकरण र उत्थानशीलता अभिबृद्धि गरी विद्यमान विपद् जोखिम तथा क्षतिको न्यूनीकरण र नयाँ जोखिमको रोकथाम गर्नु यो रणनीतिक कार्ययोजनाको उद्देश्य रहेको छ ।

३.२.९ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा

जिल्लामा विभिन्न निकायहरूबाट विभिन्न समयमा विपद् सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान एवं योजना सम्बन्धी प्रतिवेदनहरू प्रकाशन भएका छन् । यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाका लागि विभिन्न सन्दर्भ सामग्रीहरूको अध्ययन गरिएको छ । केही महत्वपूर्ण सामग्रीहरू र त्यसबाट प्राप्त गरिएका असल अभ्यासहरू तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.स	प्रतिवेदन/प्रकाशनको नाम	सिकाई/असल अभ्यासहरू
१	विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६	राष्ट्रिय स्तरमा तयार भएको नीतिबारे जानकारी र जिल्ला स्तरमा समायोजन गर्ने प्रक्रियाबारे स्पष्टता ।
२	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन,२०७४	ऐनले व्यवस्था गरेको मापदण्ड र विपद् सम्बन्धि केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहको संरचनाबारे बुझाई ।
३	स्फेयर (Sphere)मापदण्ड	राहत मापदण्ड र न्यूनतम आवश्यकताबारे सबै सरोकारवाला निकायहरूलाई जानकारी नभएको ।
४	राहत र उद्धारसम्बन्धी मापदण्ड, २०७४	राहत सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण गरिएको ।
५	राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्य ढाँचा, २०७०	तत्कालको प्रतिफल सम्बन्धी ।
६	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना	स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन गर्न र देखिरहेका जलवायु उत्पन्न प्रकोपको सन्दर्भ आँकलन गर्न ।
७	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना मार्गदर्शन २०६७, पहिलो संशोधन २०७६	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयनलाई व्यवस्थित गर्न साथै योजनाहरूमा एकरुपता र गुणस्तर कायम गर्न
८	राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संसोधन, २०७५)	विपद् पूर्वतयारी र विपद् पछिकोखोज, उद्धार र राहत कामलाई व्यवस्थित तुल्याउन, जिम्मेवारीको बाँडफाँड गर्न र समन्वयलाईप्रभावकारी बनाउन स्पष्ट व्यवस्था
९	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४	गाउँपालिका तथानगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार भित्र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सबै चरणका कार्यहरूसमावेश गरेको

३.३ प्रकोपको स्तरीकरण

नेपाल भूकम्पको अत्यधिक जोखिम क्षेत्रमा रहेको र गृहमन्त्रालयबाट जारी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन बमोजिम भूकम्पलाई जोखिमको पहिलो सूचीमा राखिएको छ, त्यसकारण यसको स्तरीकरण गरिरहनु आवश्यक देखिएन । यस जिल्लामा खडेरी, चट्याङ, महामारी, पहिरो,आगलागी, जङ्गली जनावर आतङक आदि प्रकोपका घटना निरन्तर दोहोरिइरहेका हुन्छन । विश्वव्यापी रुपमा फैलिरहेको कोभिड-१९ को प्रभावबाट जुम्ला जिल्ला पनि अछुतो रहेन ।

प्रकोप स्तरीकरण मेट्रिक्स

प्रकोप	**खडेरी**	**बाढी**	**पहिरो**	**आगलागी**	**हुरीबतास**	**चट्याङ**	**महामारी**	**जङ्गली जनावर**	**भूकम्प**	**अङ्कभार**
खडेरी		खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	८
बाढी			बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	७
पहिरो				पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	६
आगलागी					आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	५
हुरीबतास						हुरीबतास	हुरीबतास	हुरीबतास	हुरीबतास	४
चट्याङ							चट्याङ	चट्याङ	चट्याङ	३
महामारी								महामारी	महामारी	२
जङ्गली जनावर									जङ्गली जनावर	१
भूकम्प										०
स्तर	पहिलो	दोश्रो	तेस्रो	चौथो	पाँचौ	छैठौं	सातौं	आठौं	नवौं	

३.४ संकटासन्नता स्तरीकरण

जिल्लामा रहेका स्थानीय तहमा प्रकोप तथा विपद्को जोखिमलाई मध्यमनजर गर्दै जोखिमको संकटासन्नता विश्लेषणको आधारलाई समिक्षा गर्दै वर्तमान अवस्थामा आएको परिवर्तन र सम्भावित प्रकोपको जोखिमलाई मध्यनजर गरी नयाँ प्रशासनिक संरचनाहरुका आधारमा संकटासन्नता विश्लेषण गरिएको छ

तालिका : गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूको सङ्कटासन्नता स्तरीकरण

क्रसं.	**प्रकोप**	**प्रकोपको स्तर**		
		उच्च	**मध्यम**	**न्यून**
१	भूकम्प	सिंजा, पातारासी, तिला,तातोपानी,	चन्दननाथ न.पा., कनकासुन्दरी	हिमा, गोठीचौर
२	बाढी	पातारासी, तिला, तातोपानी	सिंजा, हिमा,	चन्दननाथ न.पा., कनकासुन्दरी, गोठीचौर
३	पहिरो	सिंजा, हिमा, तिला	पातारासी, तातोपानी, कनकासुन्दरी	चन्दननाथ न.पा., गोठीचौर
४	आगलागी	चन्दननाथ न.पा.	सिंजा, पातारासी, तिला,	हिमा, कनकासुन्दरी,

			तातोपानी	गोठीचौर
५	हुरीबतास	ततला	सिंजा, हिमा, तातोपानी, चन्दननाथ न.पा.	पातारासी, कनकासुन्दरी, गोठीचौर
६	चट्याङ	पातारासी, तिला	हिमा, चन्दननाथ न.पा.	सिंजा, तातोपानी, कनकासुन्दरी, गोठीचौर
७	महामारी	तिला, सिंजा, हिमा	तातोपानी, चन्दननाथ न.पा.	पातारासी, कनकासुन्दरी, गोठीचौर
८	जङ्गली जनावर	तिला, चन्दननाथ न.पा., गोठीचौर	पातारासी, तातोपानी	सिंजा, हिमा, कनकासुन्दरी
९	खडेरी	तिला, हिमा, सिजा, चन्दननाथ न.पा.	गोठीचौर, कनकासुन्दरी	तातोपानी, पातारासी
१०	सडक दुर्घटना	चन्दननाथ न.पा., तातोपानी, तिला	सिंजा, हिमा, कनकासुन्दरी	गोठीचौर, पातारासी

३.५ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको सूची

जुम्ला स्थित सरकारी कार्यालयको नाम, सम्पर्क व्यक्ति र सम्पर्क नं.

कार्यालयको नाम	कार्यालयको न.	कार्यालय प्रमुखको नाम	का.प्र फोन न.	इमेल आइडी
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	०८७-५२०११२	भूपेन्द्र थापा	९८५८३२७७७७	daojumla@gmail.com
जिल्ला समन्वय समिति जुम्ला	०८७-५२०५४४	नानीबाबु पोखरेल	९८५१२५१२२२	chetnatharya12015@gmail.com
नन्दाबक्स गण	०८७-५२०१९९	दिवाकर रायमाझी	९८५११७१०३३	nandabox1863@gmail.com
जिल्ला प्रहरी कार्यालय जुम्ला	०८७-५२०११३	लाल ब धामी	९८५८३२५५५५	dpojumla@nepalpolice.gov.np
सशस्त्र प्रहरी बल , जुम्ला		गगन श्रेष्ठ	९८५११४८३३७	apfjumla.btn33@gmail.com
राष्ट्रिय अनुसन्धान , जुम्ला		करम कोइराला	९८५८३२२०१८	nidjumla@gmail.com
जिल्ला शिक्षा तथा समन्वय इकाई, जुम्ला	०८७-५२०००९	मक्कर व. भण्डारी	९८६३१२०७५३	deojumla4@gmail. com
तथ्याँक कार्यालय, जुम्ला	०८७-५२००३४	शंकर दत्त भट्ट	९८५८३६६०३४	bhattshankar86@gmail.com

संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, जुम्ला	०८७-५२०५०६	महेश न्यौपाने	९८५११९३३३६	fwssmpjumla@gmail.com
खाद्य प्रविधी तथा गुण नियन्त्रण डि.का.	०८७-५२००४३	अमित भुषण सुमन	९७५८९०१२४६	ftqcdojumla@gmail.com
हावापानी फिल्ड कार्यालय, जुम्ला	०८७-५२०१८७	आसम पुरा कार्की	९८४८३९१२४८	karkiasha697@gmail.com
जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	०८७-५२००२७	बालक राम देवकोटा	९८४८०४७४६२	atcjumla@gmail.com
सडक डिभिजन कार्यालय जुम्ला	०८७-५२०६२१	लिला व. भण्डारी	९८५६०२५०२६	drojumla@gmail.com
सामाजिक विकास कार्यालय, जुम्ला	०८७-५२००४९	बल विर सुनार	९८५८४८०५७७	sdojumla@gmail.com
सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना, जुम्ला	०८७-५२०३७५	जगदीश लामेछाने	९८५८३२०५०३	pudbcjumla@gmail.com
पुर्वाधार विकास कार्यालय, जुम्ला	०८७-५२०२०७	रुप ब. रावल	९८५८३९१९००	idojumla@gmail.com
डिविजन वन कार्यालय, जुम्ला	०८७-५२००३५	दिनेश जंग खत्री	९८५८३२००३५	dfojumla@gov.np
जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालयजुम्ला ,	०८७५२०३८१-	कृष्ण सापकोटा	९८५८३२२०८१	hojumla2075@gmail.com
भे. अ. तथा पशु कार्यालय, जुम्ला	०८७-५२००२८	गोविन्द ब. महत	९८५८०२३५५८	vetsecjumla@gmail.com
खानेपानी, सिचाइ तथा उर्जा विकास कार्यालय,	०८७-५२००३१	आशिक धिताल	९८६८३२१५८७	mwiddno5jumla@gmail.com
नेपाल विद्युत प्राधिकरण		गौरव पाण्डे	९८५८३९१५००	Dcsjumla680@gmail.com
नेपाल खाद्य तथा व्यापार क. लि., जुम्ला	०८७-५२००१६	तिलक सुनार	९८४३१९४१३६	tilaksunar10@gmail.com
नेपाल टेलिकम, जुम्ला	०८७-५२०१०१	रामचन्द श्रेष्ठ	९८५१०६०३३०	ppsjumla@ntc.net.np
नागरिक उड्ययन, जुम्ला	०८७-५२००१५	महेन्द ब. सिह	९८४८७२९२९९	singhmahen1234@gmail.com
चन्दननाथ न.पा. जुम्ला	०८७-५२००११	शोभाकर रेग्मी .प्र.प्र.अ.	९८५८३९११११	cmjumla@gmail.com
तिला गा.पा.		नवराज सापकोटा प्र.प्र.अ.	९८५८३९१२६७	ito.tilamun@gmail.com
हिमा गा.पा .		टोप व बुढा प्र.प्र.अ.	९८५८३२०४०२	ito.himamun@gmail.com
पातारासि गा.पा.		टेक व बुढथापा प्र.प्र.अ.	९७५८९०१२८२	patarasirmjumla@gmail.com ito.patarasimun@gmail.com
गोठीचौर गा.पा		अम्मरराज गिरी	९८५८३६६८००	ito.guthichaurmun@gmail.com

		नि.प्र.प्र.अ.		
तातोपानी गा.पा.		विष्णु प्र धिताल प्र.प्र.अ.	९८५८०२७१५०	ito.tatopanimun@gmail.com
कनकासुन्दरी गा.पा.		विपेन्द्र प्रसाद अधिकारी नि.प्र.प्र.अ.	९८५८३२२०९४	ito.kankasundarimun@gmail.com
सिजा गापा		एकराज चौलागाइ नि.प्र.प्र.अ.	९८४८३९५१२६	ito.sinjamun@gmail.com

जुम्लास्थित गैरसरकारी कार्यालयको नाम, सम्पर्क व्यक्ति र सम्पर्क नं.

सिन.	सामाजिक संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	श्री ग्रामीण विकास समुह	शान्तीलाल महत	०८७ - ५२०१२८
२	श्री सुर्य सामाजिक सेवा संघ	घनश्याम नगरकोटी	०८७ - ५२०२०८
३	श्री कर्णाली एकिकृत ग्रामिण वि. तथा अ. केन्द्र	रेशम शाही	०८७-५२०२०१
४	श्री साझेदारी सहयोग केन्द्र	किशोर न्यौपाने	०८७-५२०२४१
५	श्री दिगो तथा न्यायोचित विकास प्रतिष्ठान	लंक ब. शाही	०८७-५२०२०३,
६	श्री नारी कल्याण केन्द्र जुम्ला	कान्तिका सेजुवाल	९८४८३०५२२२
७	श्री कर्णाली ग्रामीण विकास केन्द्र	मुनि प्रसाद गौतम	९८४८३५६२४८
८	श्री आत्म सम्मानका लागी सहकार्य	धन बहादुर गौतम	०८७-५२०६४१
९	श्री ग्रामीण परिबेश	अमर ब. रोकाया	०८७-५२०२७६
१०	श्री हिमाली लघु जल बिधुत्त उद्यमी संघ	दुर्गा प्रसाद पाण्डे	९८४८३००६२७
११	श्री हाम्रो आवाज हाम्रो सरोकार	शारदा रोकाया	०८७-५२०५४१
१२	श्री जुम्ला सामाजिक विकास केन्द्र	भक्त बहादुर बोगटी	०८७-५२०२०४
१३	श्री कर्णाली विकास हातेमालो सेवा समाज	टेक बहादुर रावत	०८७-५२०६५९
१४	श्री मानव अधिकार तथा ग्रामीण विकास केन्द्र	राजेन्द्र महत	९८४८३२२२१७
१५	श्री समावेशी तथा सिर्जनसिल समाज	लक्ष्मी बहादुर महत	९८४८३११३८७
१६	श्री कर्णाली ग्रामीण उर्जा तथा ए. वि. केन्द्र	दुर्गा प्रसाद पाण्डे	९७५८९०००६२
१७	श्री कर्णाली दिगो विकास प्रतिष्ठान	डा. कल ब. रोकाया	०८७-५२०२२९
१८	श्री सर्बोदय नेपाल, जुम्ला	गोकर्ण चौलागाई	०८७-५२०४१४
१९	श्री दलित सेवा संघ, जुम्ला	पदम नेपाली	९८४८३५५२३१
२०	श्री ग्रामीण उत्तरदायी तथा समन्वय केन्द्र, जुम्ला	शुशिल देवकोटा	९८४८३०२०७५
२१	श्री हिमाली एकिकृत विकास केन्द्र, जुम्ला	मुन ब. नेपाली	०८७-५२०२२८
२२	श्री सामुदायिक स्वास्थ्य तथा वि. केन्द्र, जुम्ला	सोनी भारती	९८४८३०७५४०

परिच्छेद-४: सामान्य पूर्वतयारी योजना

४.१ सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)

- सम्बन्धित तहका प्रत्येक विषयगत समुहहरूमा पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरूमा संलग्न एक सक्रिय सूचना व्यवस्थापन संयन्त्र सुनिश्चित गर्ने
- विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको लागि स्वयंसेवकहरू र प्रशिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने
- स्थानीय समुदायलाई पूर्वानुमानका साथै पूर्व सूचना प्रणाली, सुरक्षा तथा उद्धार सामग्री र उपकरणले सबल बनाउने
- प्रारम्भिक लेखाजोखा, मूल्यांकन र विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम तथा प्रारूप तयार गर्ने
- तथ्यांक संकलनका लागि आवश्यक फर्मेट तयारी गर्ने
- पूर्वानुमान सूचना तथा सतर्कता सन्देशहरूका लागि संचारको विविध च्यानलहरूको विस्तृत अभिलेख राख्ने
- पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरूका लागि आवश्यक मानव तथा वित्तीय स्रोतहरू पहिचान गर्ने
- जनसंख्या, संकटासन्न समुदाय, सामाजिक सेवा, क्षमता प्रणाली, सुरक्षा स्थिति, जीविकोपार्जन, बसोबासको अवस्था, खुला खाली ठाउँहरू, यातायात र पूर्वाधारसम्बन्धी सूचना प्राप्त गर्ने
- सुरक्षित मार्गहरू, खोज तथा उद्धार मार्गहरू, संकटासन्न समुदायमा हेलीपेड, अवतरण र ड्रपजोन पहिचान गर्ने
- सम्बन्धित तहमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य टोली निर्माण गर्ने र उनीहरूलाई तालिम प्रदान गर्ने
- अस्थायी आपत्कालीन आश्रयस्थल, खाद्य तथा गैरखाद्य वस्तुहरूका लागि भण्डारण गृह र भण्डारण स्थलको पहिचान गर्ने, श्रोत सामाग्रीको आँकलन र नपुग सामाग्रीको जोहो गर्ने
- आपत्कालीन राहतको लागि आवश्यक पर्ने खाद्य तथा गैर खाद्य बस्तुहरूको बजार सर्वेक्षण गर्ने
- स्वास्थ्य सुरक्षा योजना तयार गर्ने, अस्थायी स्वास्थ्य केन्द्र पहिचान गर्ने
- विद्यालयहरूको जोखिमको आधारमा वर्गिकरण गर्दै सुरक्षा योजना तयार गर्ने, आकस्मिक योजना बनाउने
- जीविकोपार्जनका साधनहरूको (गाईपालन, बाख्रापालन, सुँगुर र कुखुरा फारमहरू, माछापोखरी, तरकारी खेती लगायत सेवामूलक अन्य पेशा तथा व्यवसाय आदि) सुरक्षाका उपायहरूबारे योजना बनाउने
- बाढी निकास र नहरहरू सबै सफा रहेका सुनिश्चित गर्ने, संबेदनशील संरचनाको मजबुतीपना लेखाजोखा गर्ने
- सुरक्षा निकाय र अन्यलाई खोजी तथा उद्धार तालिम प्रदान गर्ने
- पूर्वतयारी वारेमा राजनैतिक दल र नागरीक समाजका लागि संयुक्त अभिमुखीकरण गर्ने
- कार्यसञ्चालन विधि सहितको आपत्कालीन प्रतिकार्य कोषको विकास गर्ने

परिच्छेद-५ः विषयगत क्षेत्र, अगुवा संस्था तथा सदस्यहरुको विवरण

५.१ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी

जिल्लामा विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापनको नेतृत्व जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मातहतमा रहनेछ र आवश्यकता अनुसार अन्य साझेदार संस्थाहरु एवं दातृ निकायहरुसँग साझेदारी गर्न सकिनेछ । यस योजना कार्यान्वयनका लागि बिभिन्न ७ वटा बिषयगत क्षेत्रहरु निर्माण गरिएका छन्। यस अन्तर्गत मुख्य गरी सात वटा समुहहरुः खोज तथा उद्धार, कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, आपत्कालीन शिक्षा, आपत्कालीन आवास तथा गैरखाद्य सामग्री, संरक्षण, खानेपानी स्वच्छतार सरसफाई र स्वास्थ्य तथा पोषण रहेका छन् । हरेक विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व उल्लेखित सरकारी निकायले गर्नेछ भने सम्वन्धित विषयगत क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरु सो विषयगत क्षेत्रको सदस्य रहनेछन् ।

क.सं	विषयगत क्षेत्रहरुको नाम	नेतृत्व गर्ने निकाय	सदस्य निकाय
१.	खोज तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,जुम्ला	जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु, DEOC , प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, गृह मन्त्रालय र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
२.	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, जुम्ला	सम्वन्धित स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु., जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, कृषि ज्ञान केन्द्र, उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडकश, गैससहरु, उद्योग बाणिज्य/ यातायात ब्यावसायी संघ
३.	खानेपानी स्वच्छता र सरसफाइ	खानेपानी, सिचाइ तथा उर्जा विकास कार्यालय,	खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय, गैसस, गापा, नपा
४.	आपत्कालीन शिक्षा	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, जुम्ला	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ , गाँउ र नगरपालिका, वडा समितिहरु, विद्यालय र अन्य सम्वन्धित गैर सरकारी संघसंस्थाहरु
५.	आपत्कालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना, जुम्ला	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस तथा क्षेत्रगत निकायहरु,
६.	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला	स्थानीय तहमा रहेका म.तथा बा.बा.शाखा,जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा स्थानिय तह
७.	स्वास्थ्य तथा पोषण	जिल्ला जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय,जुम्ला	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, KASH र नेपालरेडक्रस सासाईटी, स्थानिय तह गापा/नपाका स्वास्थ्य शाखा, DDMC,Health cluster, स्थानिय तह,सेना, प्रहरी र स्थानियसमाजसेवीहरु
८	कोभिड १९ रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार	जिल्ला कोभिड १९ संकट व्यवस्थापन केन्द्र	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, KASH र नेपालरेडक्रस सासाईटी, स्थानीय तह गापा/नपाका स्वास्थ्य शाखा, DDMC,Health cluster, स्थानीय तह,सेना, प्रहरी र स्थानियसमाजसेवीहरु

परिच्छेद-६: आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

६.१ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)

६.१.१ विषयगत सदस्यहरुको विवरण:

१. खोज तथा उद्धार

नेतृत्व गर्ने निकाय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय,जुम्ला

समष्टिगत उद्देश्य: विना भेदभाव विपद् प्रभावितहरुको खोज तथा उद्धार गरि सम्भावित मानवीय तथा अन्य जोखिमहरुको न्यूनीकरण गर्नु यस क्षेत्रगत समूहको समष्टिगत उद्देश्य हो ।

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
०-१ घण्टा	• सुचना प्राप्त गर्न साथ आपत्कालिन बैठक बस्ने • प्रभावित क्षेत्रको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने । • खोज तथा उद्धार टोलीको परिचालन र खोज तथा उद्धारकार्यको थालनी । • खोज तथाउद्धार कार्य सञ्चालन गर्दाकोभिड १९ को सुरक्षामापदण्ड अवलम्वन गर्ने । • स्वयम् सेवकहरु परिचालनगर्ने । • प्राथमिक उपचारक टोलीपरिचालन गर्ने । • DDMC का सदस्यलाईजानकारी दिने ।	• सम्वद्ध व्यक्तिहरुको सम्पर्क नम्वर राख्ने • खोज तथा उद्धार टोलीको लागि आवश्यक वन्दोवस्तीको सामग्रीहरू तयारी गर्ने । • खोज तथा उद्धार टोली, प्राथमिक उपचारक टोली तथा स्वयंसेवक तयारी अवस्थामा राख्ने । • स्वयंसेवकहरुलाईअभिमुखिकरण ।	• उद्धार सामग्रीको कमी हुन सक्ने • जोखिम क्षेत्रमा रहेका सुरक्षा • निकायका पोष्टरुमा थप उद्धार सामाग्रीको व्यवस्था गर्नु पर्ने ।	जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु, DEOC , प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, गृह मन्त्रालय र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
१-७ घण्टा	• खोज तथा उद्धारका कार्य जारी राख्ने । • आवश्यकता अनुसार एम्बुलेन्स, हेलिकप्टर आदिको प्रयोग गरी खोज तथा उद्धार गर्ने ।	• ०-१ घण्टामा गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिने • खोज तथा उद्धारका गर्न हेलिकप्टर तयारी अवस्थामा राख्न समन्वय गर्ने ।	• हेलीकप्टर तयारी अवस्थामा राख्नका लागि कठीनाई हुन सक्ने ।	जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, गृह मन्त्रालय र DEOC, स्थानीय निकाय
७-२४ घण्टा	• जोखिममा रहेका लाई स्थानान्तरण गर्ने • घाईतेहरुलाई प्राथमिक उपचार गर्ने • प्राथमिक उपचार गरि थप उपचारका लागि अस्पताल पठाउने । प्राथमिक उपचारगर्दा कोभिड १९ को मापदण्डअवलम्वन गर्ने । • घटना मुचुल्का तयार गर्ने,मृत अवस्थामाफेला परेमापोष्टमार्टमको लागि अस्पताल पठाउने ।	• सम्वद्ध व्यक्तिहरुसंग सम्पर्क गरि रहने । • स्वयंसेवकहरुलाई परिचालनमा निरन्तरता • प्राथमिक उपचारको टोली परिचालनमा निरन्तरता । • सुरक्षा निकाय र तालिम प्राप्त स्वयम सेवकहरुलाई तयारी अवस्थामा राख्ने		नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, गृह मन्त्रालय, रेडक्रस सोसाइटी

	• खोजी तथा उद्धार कार्यकोनिरन्तरता	• रेकर्ड तयारी गर्ने ।		
२४-४८ घण्टा	• खोज तलासको क्रममा भेटिएका व्यक्ति तथा सम्पत्तीहरु सम्बन्धित परिवारहरुलाई जिम्मा लगाउने । • घटनाको द्रुत लेखाजोखालाई निरन्तरता दिने • थप भेटिएका घाईतेहरुलाई प्राथमिक उपचार गर्ने, प्राथमिक उपचार गरि थप उपचारको लागि अस्पताल पठाउने । • बेपत्ता व्यक्ति, व्यक्तिगत सम्पति, पशु चौपाय खोजी दुर्गन्ध व्यवस्थापन गर्ने । • घटनाको बारेमा DDMC माप्रतिवेदन दिने	• सम्वद्ध व्यक्तिहरुसंग सम्पर्क गरि रहने । • खोजि तथा उद्धार कार्यलाई निरन्तरताप्रदान गर्ने । • शिविर व्यवस्थापन गर्ने • स्वयंसेवक परिचालनमा निरन्तरता । • प्राथमिक उपचारको टोली परिचालनमा • तयारी अवस्थामा राख्ने । • सुरक्षा निकाय र तालिम प्राप्त स्वयम • सेवकहरुलाई तयारी अवस्थामा राख्ने • रेकर्ड तयारी गर्ने ।		नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, गृह मन्त्रालय, स्थानीय विपद् तथा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस सोसाइटी, CCMC

तालिका १: विषयगत क्षेत्र (खोज तथा उद्धार) को अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरुको सूची

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.	मोबाईल नं
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	भूपेन्द्र थापा	प्र.जि.अ.	०८७-५२०११२	९८५८३२७७७७
२	नेपाली सेना	दिवाकर रायमाझि	प्र.से.	०८७-५२०१९९	९८५११७१०३३
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	लाल बहादुर धामी	प्र. ना.उ.	०८७-५२०११३	९८५८३२५५५५
४	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३३ गण	गगन श्रेष्ठ	ना.उ.	०८७-५२०५०३	९८५११४८३३७
५	जिल्ला आपत्कालिन कार्यसंचालन केन्द्र	ओम प्रकाश देवकोटा	स.अ.जि.प्र.	०८७-५२०११२	९८५८३२०३८०
६	जिल्ला जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालयजुम्ला ,	कृष्ण सापकोटा	का.प्र	०८७-५२०३८१	९८४८१६०२४०
७	जिल्ला समन्वय समिति	नानीबाबु पोखरेल	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०८७-५२०५४४	९८५१२५१२२२
८	चन्दननाथ नगरपालिका	लक्ष्मीप्रसाद न्यौपाने	फोकल पर्सन	०८७-५२००११	९८४८३०००२७
९	तिला गाउँपालिका	जग ब. बस्नेत	फोकल पर्सन		९८५८३६६२६६
१०	तातोपानी गाउँपालिका	अंगराज डांगी	फोकल पर्सन		९८६८१०१९४७
११	पातारासी गाउँपालिका	जनक महतारा	फोकल पर्सन		९८४८३४५८७५
१२	गोठीचौर गाउँपालिका	गंगप्रसाद पाण्डे	फोकल पर्सन		९८५८३२२९५५
१३	हिमा गाउँपालिका	लोक प्रसाद उपाध्याय	फोकल पर्सन		९८४८३०२०६२
१४	सिंजा गाउँपालिका	धमेन्द्र शर्मा	फोकल पर्सन		९८४४८७४५४३

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.	मोबाईल नं
१५	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	भरत ब. शाही	फोकल पर्सन		९८६६६३३५१०
१६	नेपाल पत्रकार महासंघ, जिल्ला शाखा जुम्ला	बरम बहादुर महत	अध्यक्ष		९७४११३९११८
१७	जिल्ला रेडक्रस सोसाईटी जुम्ला	जगदीश चौलागाई	मन्त्री		९८४८३०२३७०

२. कृषि तथा खाद्य सुरक्षा

नेतृत्व गर्ने निकायः जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, जुम्ला

समष्टिगत उद्देश्य :

- प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुँचको सुनिश्चितता गर्नु ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- सामाजिक दुरी कायम राख्दै र कोभिड १९ का अन्य सुरक्षा मापदण्डलाई अवलम्बन गर्दै विपद् प्रभावितको धर्म, संस्कृति र विशेष आवश्यकता, परिस्थितीलाई मध्यनजर गर्दै जीवन जीउनका निमित्त प्रति व्यक्तिलाई प्रतिदिन आवश्यक २,१०० किलो क्यालोरी शक्ति सहितको खाना प्रभावित समुदायलाई उपलब्ध गराउने ।
- पारिवारिक स्रोतहरूलाई पुनर्लाभ (recovery) तथा दीर्घकालीन विकासमा लगानी गर्न दिनका लागि सक्षम पार्न मानिसहरूलाई अल्पकालीन रूपमा आम्दानीको स्थानान्तरण अथवा प्रतिस्थापन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ।

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
पहिलो दिन	• विपद्मा परेका घरधुरी तथा जनसंख्या पहिचान र, प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण सम्पन्न गर्ने ।	• बिषयगत क्षेत्रको बैठक, सम्वन्धित नियकायसंग सम्पर्क समन्वय । • स्थानीयरुपमा सुख्खा खानाको प्याकेजिंग सुरु गर्ने । • थप खाद्य सामग्री खरिद गर्ने । • ढुवानी व्यवस्था गर्ने । • वितरण टोली तयारी अवस्थामा राख्ने । • सुख्खा खानाको प्याकेट ढुवानी । • खाद्य सामग्रीको परिमाण एकिन गर्ने र वितरण ।	• पर्याप्त तालिम प्राप्त मानवीय श्रोतको कमी • खाद्यान्न सामग्री भण्डारण हुने वा नहुने • अवस्था अनिश्चित राहत सामग्रीको आंकलन • सामग्री ढुवानी	सम्वन्धित स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु., जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, कृषि ज्ञान केन्द्र, उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रश, गैससहरु, उद्योग बाणिज्य/ यातायात व्यावसायी संघ
दोस्रो दिन	• तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने • अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	• पकाएर खाने खाद्यान्न सामग्रीहरुको प्याकेजिंग तथा वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने • खाद्यान्न लगाएतका सामग्रीहरु संकलन गरी राख्ने	• खाद्यान्न सामग्रीको उपलब्धताको कमी	उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रश, गैससहरु, उद्योग बाणिज्य/ यातायात व्यावसायी संघ
पहिलो हप्ता	• तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने • अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	• पकाएर खाने खाद्यान्न सामग्रीहरुको प्याकेजिंग तथा वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने • खाद्यान्न लगाएतका सामग्रीहरु संकलन गरी राख्ने, बजार सर्वेक्षण	• खाद्यान्न सामग्रीको उपलब्धताको कमी	उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रश, गैससहरु, उद्योग बाणिज्य/ यातायात व्यावसायी संघ
पहिलो महिना	• खाद्यान्न सामाग्री वितरण गर्ने • स्फेयर मापदण्ड अनुसार तत्कालीन पुनर्स्थापनाको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने	• जिम्मेवारी सहित स्वयंसेवक तयारी अवस्थामा राख्ने, यातायात व्यवस्थापन गोदाम व्यवस्थापन बितरणका लागि स्वयसेवक गोदाम व्यवस्थापन सामाग्री ढुवानी व्यवस्थापन भण्डारण एवं सुरक्षा व्यवस्थापन अनुगमन समितीको गठन तथा	•	कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु,उद्योग बाणिज्य संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम, गैससहरु, सम्वन्धित विभाग तथा मन्त्रालय, CCMC

	अनुगमन समितिले भईरहेको तथा भएका कार्यको अनुगमन गर्ने, विपद् घटनाको, पुनर्स्थापनाका प्रयासहरुको समग्र विश्लेषण सहित प्रतिवेदन तयार गर्ने	उनिहरुको जिम्वेवारि अभिमूखीकरण । प्रतिवेदन ढाँचामा तालिम प्राप्तजनशक्तिको तयारी र जिम्मेवारी ।		
दोस्रो महिना	• आवश्यकता अनरुप जिविकोपार्जनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने (कृषि र पशुपालन) • कृषि क्षेत्रमा परेको असरको बारेमा लेखाजोखा गर्ने, तथ्यांक तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	• विपद् प्रभावित क्षेत्रहरुमा कृषि समुह, सहकारि, सामुदायिक बन, महिला समुह, लगायतका बिभिन्न समुहहरुलाई विपद् प्रभाबितहरुको पुनर्लाभका कार्यमा सहयोग पुर्‍याउने बाताबरण सृजना गर्ने	• बीउ लगाएत अन्य कृषि उत्पादन तथा जीविकोपार्जनको लागि राहत कार्यक्रम सञ्चालनका लागि योजना तयारी बजेट माग तथा सञ्चालन	कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु,उद्योग बाणिज्य संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम, गैससहरु, सम्वन्धित विभाग तथा मन्त्रालय, CCMC

तालिका २: विषयगत क्षेत्र (कृषि तथा खाद्य सुरक्षा) को अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरुको सूची

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.
१.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	बालक राम देवकोटा	का.प्र	०८७–५२००२७
२.	प्रधानमन्त्री कृषि आ. परियोजना	नवराज भण्डारी	व. कृषि वि.अधिकृत	०८७–५२०६६६
३.	जिल्ला समन्वय समिति	नानीबाबु पोखरेल	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०८७–५२०५४४
४.	कृषि अनुसन्धान केन्द्र, विजयनगर	तिर्थ राज रिजाल	का.प्र	०८७–५२००२३
५.	भेडाबाखा अनुसन्धान केन्द्र	डा. रमेश शाह	का.प्र	९८४९३६५८६६
६.	खाद्य तथा गुण नियन्त्रण डि. कार्यालय	अमित भुषण सुमन	का.प्र	०८७-५२००४३
७.	चन्दननाथ नगरपालिका	शिवालक्ष्मी जैसी	कृषि शाखा संयोजक	९८६८३०७४७२
८.	तिला गाउँपालिका	अनिता पंघाई	कृषि शाखा संयोजक	९८४८३३३७१४
९.	तातोपानी गाउँपालिका	धर्मराज आचार्य	कृषि शाखा संयोजक	९८५८३२२०२५
१०.	पातारासी गाउँपालिका	रुपक बुढा	कृषि शाखा संयोजक	९८४८३३५३८८
११.	गोठीचौर गाउँपालिका	रत्नप्रसाद पाण्डे	कृषि शाखा संयोजक	९८५८३१४८७९
१२.	हिमा गाउँपालिका	बबरजंग शाही	कृषि शाखा संयोजक	९८४८३३५७१३
१३.	सिंजा गाउँपालिका	धनलक्ष्मी पाण्डे	कृषि शाखा संयोजक	९८६८२४३०२५
१४.	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	तेजेन्द्र खत्री	कृषि शाखा संयोजक	९८४८३२६८५५

१५.	वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र, जुम्ला	चन्द्रमोहन गुर्मछान	का.प्र	९८५८३२०१४२
१६.	नेपाल पत्रकार महासंघ, जुम्ला	बरम बहादुर महत	अध्यक्ष	९७४११३९१९८
१७.	गै.स.स महासंघ	अमर बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	९८४८३००२४९
१८.	कृषि विकास बैंक	सृजना बुढ्थापा	सहायक प्रबन्धक	९८४८३८०३२१
१९.	किर्डाक नेपाल	रेशम शाही	जिल्ला संयोजक	०८७ ५२०२०१
२०.	पूर्वाधार विकास कार्यालय	रुप ब. रावल	का.प्र	०८७-५२०२०७
२१.	हावापानी फिल्ड कार्यालय	आसामपुरा कार्की	का.प्र	९८४८३९१२४८
२२.	नेपाल खाद्य तथा व्यापार क.लि., जुम्ला	तिलक सुनार	का.प्र	९८४३१९४१३६
२३.	जिल्ला रेडक्रस सोसाईटी जुम्ला	जगदीश चौलागाई	मन्त्री	९८४८३०२३७०

३. खानेपानी स्वच्छता र सरसफाई

नेतृत्व गर्ने निकायः खानेपानी, सिचाइ तथा उर्जा विकास कार्यालय,जुम्ला

समष्टिगत उद्देश्य :

- विपद्को समयमा खानेपानी तथा सर-सफाइको अभावका कारण हुन सक्ने महामारीजन्य रोगहरू फैलन नदिई तिनको रोकथाम तथा न्युनीकरण गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- विस्थापित भएर शिविरमा बस्ने मानिसहरुका लागि कोभिड १९ को सुरक्षा मापदण्ड अनुरुप सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रूपमा सरसफाइ एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच सुनिश्चित गर्ने

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
० देखि २४ घण्टा	• DDMC/खानेपानी तथा स्वच्छता प्रवंधन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने • क्षतिको आंकलन गर्नटोली परिचालन गर्ने	• सम्पूर्ण क्लस्टरहरुको सम्पर्क नं. अद्यावधिक गर्ने ।		खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय , जिल्ला समन्वय समिति, गाउपालिका, नगरपालिका र Wash Cluster
२४ देखि ७२ घण्टा	• बहुक्षेत्रिय प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) फाराम तथा निर्देशिका वितरण • MIRAको बारेमा प्रशिक्षण / परिचालन • पानी शुद्धिकरण सामग्री वितरण (Water Guard, Piyus, AquaTap etc), Hygiene Kit • प्लाष्टिक बाल्टी, जग वितरण • पिउने पानी वितरण (टयांकर) प्रति व्यक्ति १५ लिटर	• प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, MIRA औजारहरुको व्यवस्था भएको हुनेछ । • MIRAको बारेमा प्रशिक्षण / परिचालन सञ्चालन गरिएको हुनेछ । • पानी शुद्धिकरणका गर्ने सामग्री तथा प्लाष्टिक वाल्टी, जग आदी भण्डारण भएको हुनेछ ।	• स्रोतका लागि जिल्ला सरोकारवाला संग समन्वय गर्ने • पानी वितरणका लागि टयांकरको व्यवस्था हुनु पर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, गाउँपालिका, नगरपालिका, गैसस
७२ घण्टा देखि २ हप्ता सम्म	• शिविरमा खानेपानी धारा Handpumpजडान -प्रति धारा ३०० परिवारका लागि) • शिविरमा अस्थाई शौचालय निर्माण - प्रति शौचालय १० परिवारका लागि) • महिला तथा बालिकाको लागि नुहाउने स्थानको निर्माण (प्रति २० महिला) • पिउने पानी वितरण • ढल तथा फोहर व्यवस्थापन	• खानेपानी तथा सरसफाईका क्षेत्रमा काम गर्ने संघ सस्थाहरु संग समन्वय तथा सहकार्य भएको हुनेछ । साथै अस्थाई सौचालय निमार्णका तथा खानेपानी धारा निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीको व्यवस्था भएको हुनेछ ।	• पर्याप्त मात्रामा निर्माण सामग्रीको अभाव • ढल तथा फोहर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पर्ने स्थानको पहिचान गर्नु पर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय, गैसस, गापा, नपा
२ हप्ता देखि १ महिना सम्म	• स्वास्थ्य तथा सरसफाई प्रर्वद्धनका लागि स्थानिय स्वयंमसेवक र महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेवकहरुलाई अभिमुखिकरण • स्थानिय स्वयंम सेवक र महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेवक परिचालन -एक स्वयंम सेवक १० परिवार)	स्वास्थ्य तथा सरसफाई प्रर्वद्धनका लागि स्थानिय स्वयंमसेवक र महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेवकहरुलाई अभिमूखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुनेछ । IEC सामग्री निर्माण छपाई गरेर जनसमुदायमा वितरण गरि व्यवहार परिवर्तनका लागि शिक्षा तथा		खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय र WASH Cluster , गैसस, गापा, नपा

	• स्वास्थ्य शिक्षा IEC / Media mobilization • मरेका चौपायाहरुको उचित व्यवस्थापन • खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि बिग्रेका पूर्वाधारहरुको सर्भेक्षण, मर्मत, सम्भार र पुर्ननिर्माण सम्बन्धि लागत योजना तयार गर्ने ।	चेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको हुनेछ ।		

तालिका ३: विषयगत क्षेत्र (खानेपानी स्वच्छता तथा सरसफाई) को अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरुको सूची

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.
१.	खानेपानी, सिचाइ तथा उर्जा विकास कार्यालय	आशिक धिताल	का. प्र	०८७-५२००३१
२.	संघीय खानेपानी तथा ढल व्य. का.	महेश न्यौपाने	का. प्र	९८५१११३३३६
३.	जिल्ला जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालयजुम्ला ,	कृष्ण सापकोटा	का. प्र	०८७–५२०३८१
४.	जिल्ला शिक्षा तथा समन्वय इ .जुम्ला	मक्कर व. भण्डारी	का. प्र	०८७-५२०००९
५.	गै.स.स महासंघ	अमर बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	९८४८३००२४९
६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जुम्ला	जगदीश चौलागाई	मन्त्री	९८४८३०२३७०
७.	किर्डाक नेपाल	रेशम शाही	जिल्ला संयोजक	९८६३९४५०७५
८.	चन्दननाथ नगरपालिका	लोकेन्द्र महत	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८४८१७१४१५
९.	तिला गाउँपालिका	जनक रोकाय	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८४८१६६४००
१०.	तातोपानी गाउँपालिका	डिल्ली बुढा	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८४८३११४२७
११.	पातारासी गाउँपालिका	नविन शाही	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८४१९३६४४०
१२.	गोठीचौर गाउँपालिका	दिपेन्द्र भण्डारी	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८५८३९०१७०
१३.	हिमा गाउँपालिका	तोरण खड्का	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८६०१८७५६२
१४.	सिंजा गाउँपालिका	राजकुमार भट्ट	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८४९४२६६८०
१५.	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	ई. दिलेन्द्र जंग शाही	पूर्वाधार शाखा	९८६८३३६९२४

			संयोजक	

४. **आपत्कालीन शिक्षा**

नेतृत्व गर्ने निकायः जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, जुम्ला

समष्टिगत उद्देश्य :

- विद्यालय जाने उमेरका तथा प्रभावित सम्पूर्ण केटाकेटीहरूको गुणस्तरीय शिक्षामा निरन्तर पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने
- सुरक्षित सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराएर विपद्बाट परेको मनोवैज्ञानिक असरको सामना गर्ने कार्यमा केटाकेटीहरू र शिक्षकहरूलाई मद्दत गर्न योगदान पुऱ्याउने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- विपद्को जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्वतयारीमा जोड दिने
- विपद् आउनसक्ने सम्भावीत स्थानको तथ्याङ्क संकलन गरि सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने
- विपद् पश्चात तत्काल तथ्याङ्क संकलन गरी आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने
- विपद् पश्चातको शिक्षा व्यवस्थापनमा सवै सरोकारवालाको क्षमता सङ्कलन गरी समयमै सवै सहयोगी संस्थाहरुलाइ सहयोग एकात्मक प्रणाली मार्फत अगाडी वढाउन प्रोत्साहित गर्ने
- प्रभावकारी आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा सहयोगलाई सहजीकरण गर्नका निमित्त क्षेत्रगत समूहका सदस्यहरू (Cluster Members) का बीचमा प्रभावकारी समन्वय, अनुगमन तथा सूचनाको आदान- प्रदान सुनिश्चित गर्ने

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
० देखि २४ घण्टा	• DDMC/ Cluster समन्वय बैठक, क्षतिको विवरण संकलन गर्ने • घाईते भएका विद्यार्थीहरु र शिक्षकहरु (यदि विद्यालयमा विपद् भएको अवस्थामा) सम्बन्धमा तत्काल घटनास्थलमै उपचारको व्यवस्था मिलाउने र सिकिस्त घाईतेलाई अस्पताल पठाउने ।	• क्लस्टर सदस्यहरुका लागि विपद्मा शिक्षा र यसको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि अभिमूखीकरण गर्ने • विपद् प्रभावित हुने संभावित क्षेत्रमा रहेका विद्यालयका शिक्षक तथा अभिभावकहरुको मोवाइल एवम् टेलिफोन नम्वर अद्यावधिकगर्ने् • विपद् प्रभावित हुने संभावित क्षेत्रमा रहेकाविद्यालय स्तरमा प्राथमिक उपचार कार्यदल वा जुनियर/युवा रेडक्रस र विद्यालय बाल क्लब का पदाधिकारिहरुलाई तालिमको व्यवस्था गराउने । प्राथामिक उपचार सामाग्रि तयारी अवस्थामा राख्ने ।	• पर्याप्त जनशक्तिको अभाव • सम्भावित विपदको जोखिममा रहेका विद्यालयहरुमा प्राथमिक उपचार सामग्रिहरु र तालिमको आवश्यकता	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई सहयोगी क्षेत्रगत सदस्यहरु, स्थानिय तहका शिक्षा इकाईहरु
२४ देखि ७२ घण्टा	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) बिषयगत क्षेत्रले घटनाको बस्तुगत बिबरण तयार पार्ने । •	• विपद् पूर्व नै तालिम प्राप्त स्वयं सेवकलाई जिम्मेवारी सहित तयारी अवस्थामा राखिएको हुनेछ र सङ्कटासन्नतामा रहेका विद्यालयको विवरण (संरचनागत, गैर-संरचनागत, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक सङ्कटासन्नता) तयार पारिएको हुनेछ	• विपद् पूर्व नै जिम्मेवारी नतोकिनु	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ , गाँउ र नगरपालिका, वडा समितिहरु, विद्यालय र अन्य सम्वन्धित गैर सरकारी संघसंस्थाहरु
पहिलो हप्ता	• MIRA तथ्यांक विश्लेषण र सम्वन्धित निकायहरुलाई जानकारी गराई सम्भावित श्रोत(सहयोग) आंकलन गर्ने, विस्तृत शिक्षा	• क्लष्टरका तालिम प्राप्त जनशक्तिलाई जिम्मेवारी सहित तयार अवस्थामा राखिएको हुनेछ	• तत्काल सिकाई सुचारु गर्नका लागी अतिआवश्यक	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई तथा कलस्टर सदस्यहरु,गाँउ र

	सर्भेक्षण र प्रतिवेदन तयारी । ● बिद्यालय सुचारुका लागि तत्कालका लागि आबश्यक पर्ने सामग्रिहरु उपलब्ध गराउने ।	● आन्तरिक स्रोतको पहिचान र क्षमता आँकलन गरिएको हुनेछ । यसका लागि सम्भाबित प्रभाबित बिधालयहरुमा बिपद् आकस्मिक योजना बनाईएको हुनेछ यसका आधारमा शिक्षा सेक्टरमा काम गर्ने निकायले योजना बनाएको हुनेछ । बिद्यालयको विपद् सम्बन्धि योजना निर्माणमा सहयोग गर्नका लागि आपतकालिन अवस्थामा शिक्षा नामक तालिम सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रक्षिण दिईने छ ।	सामग्रीको अभाव	नगरपालिका, वडा समितिहरु, विद्यालय र अन्य सम्वन्धित गैर सरकारी संघसंस्थाहरु
२ हप्ता देखि १ महिना सम्म	● पहिलाको अवस्थामा ल्याउनका लागि नियमित रुपमा प्रतिकार्यका कार्यहरु तथा अवस्था विश्लेषण गरि थप कार्यहरु सञ्चालन गर्ने । ● भईरहेका कार्यहरुको अनुगमन गर्ने । ● गरिएका कामहरुको समिक्षा बैठक गरि सिकाई तथा राम्रा अभ्यासहरु लाई दस्तावेजीकरण गर्ने ।	भत्किएका संरचना निर्माण का लागि लागि पुनर्स्थापना र पुननिर्माण कलष्टर संग विपद् पूर्व नै समन्वय गरिएको हुनेछ ।		शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई तथा कलस्टर सदस्यहरु,गाँउ र नगरपालिका, वडा समितिहरु, विद्यालय र अन्य सम्वन्धित गैर सरकारी संघसंस्थाहरु

तालिका ४: विषयगत क्षेत्र (आपतकालीन शिक्षा) को अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरुको सूची

क्र.सं	जिल्लाको क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.
१.	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	मक्कर व. भण्डारी	इकाई प्रमुख	०८७-५२०००९
२.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जगदीश चौलागाई	मन्त्री	९८४८३०२३७०
३.	किर्डाक नेपाल	रेशम शाही	जिल्ला संयोजक	९८६३९४५०७५
४.	चन्दननाथ नगरपालिका	खडानन्द चौलागाई	शिक्षा शाखा संयोजक	९८४८३०५६६०
५.	तिला गाउँपालिका	दिपेन्द्रराज हमाल	शिक्षा शाखा संयोजक	९८६८९४४४३२
६.	तातोपानी गाउँपालिका	छायादत्त चौलागाइ	शिक्षा शाखा संयोजक	९८४८३४९३५९
७.	पातारासी गाउँपालिका	झनमाया खत्री	शिक्षा शाखा संयोजक	९८६४३५६६४०
८.	गोठीचौर गाउँपालिका	प्रेमराज खनाल	शिक्षा शाखा संयोजक	९८५८३९०१६०
९.	हिमा गाउँपालिका	शंकर शितल	शिक्षा शाखा संयोजक	९८६४८७१२५७
१०.	सिंजा गाउँपालिका	भिम रोकाय	शिक्षा शाखा संयोजक	९८६८९०६२९५
११.	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	नारायणप्रसाद न्यौपाने	शिक्षा शाखा संयोजक	९८४८३०२२०८
१२.	गै.स.स महासंघ	अमर बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	९८४८३००२४९

५. आपत्कालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री

नेतृत्व गर्ने निकायः सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना, जुम्ला

समष्टिगत उद्देश्य :

- आवास : सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागिन्युनतम भौतिक तथा सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने । यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढी भन्दा बढी आत्म-निर्भरता तथा आत्म व्यवस्थापन (self-management) मा जोड दिईनेछ ।
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन (CCCM) : प्राकृतिक विपद्का कारणले घरवारविहीन बनेका मानिसहहरूका निमित्त स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापित व्यक्तिहरुको मानव अधिकारको सुनिश्चतताको लागि शिविरहरूको स्तरमा सुधार ल्याउने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- कोभिड १९ का सुरक्षा मापदण्डलाई ध्यान दिंदै विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरुको लागि आवास तथा लुगाकपडाको व्यवस्था सुनिश्चित गर्ने ।
- खाद्य, स्वास्थ्य तथा सरसफाईमा विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरुको सुनिश्चितका लागि घरायसी भाँडा-कुँडा तथा साबुन उपलब्ध गराउने ।

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
० देखि २४ घण्टा	• क्षेत्रगत सदस्यहरुसंग सञ्चार तथा समन्वयात्मक बैठक, तथ्यांक संकलन • तत्काल आवश्यकताको आधारमा त्रिपाल तथागैर खाद्य सामाग्री वितरण गर्ने ।	• विषयगत क्षेत्रगत अर्न्तगतका निकायहरुको सर्म्पक नं. अध्यावधिक गरिएको हुनेछ • त्रिपाल, डोरी , जुट कार्पेट र नाइलन गुन्द्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।	• टेलिफोनको सम्पर्क विच्छेद भएको अवस्था	शहरी विकास तथ भवन डिभिजन कार्यालय र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जुम्ला जिल्ला शाखा,DEOC, नपा/गापा
२४ देखि ७२ घण्टा	• द्रुत लेखाजोखा संचालन गर्ने • बालबालिका, विशेष परिस्थितिका महिला, अपाङ्गताका लागि सरंक्षण विषयगत क्षेत्रसंग समन्वय गर्ने ।	• आवश्यक सामग्री उपलब्धताको लागि बजारसर्वेक्षण गर्ने । • गैह्र खाद्य सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।	• आवश्यक गैह्र खाद्य सामग्रीको अभाव	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस तथा क्षेत्रगत निकायहरु
एक हप्ता भित्र	• विस्थापितको सङ्ख्या र जानकारी लिने, पहिचान भएकालाई अस्थायी आवासमा बोसबास गराउने • विस्तृत लेखाजोखा संचालन गर्ने	• जिल्लाका विभिन्न स्थानमा अस्थायी वसोवासका लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान भएको ।	• अभिमुखिकरण खर्च र छपाईका लागि आर्थिक श्रोतको अभाव	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस तथा क्षेत्रगत निकायहरु
१ महिना सम्म	• आवश्यकता अनुसार ओछ्याउने, ओड्ने,लगाउने कपडा तथा खाना पकाउने, खाने भाँडावर्तन विनाभेदभाव वितरण गर्ने (गैह्रखाद्य सामाग्री वितरण) • आश्रयस्थल निर्माण	• गैरखाद्य सामग्री भण्डारण	• गैह्र खाद्य सामग्री अभाव	DDMC/DEOC,DCC, नापी, भुमिसुधार तथामालपोत कार्यालय डिभिजन वनकार्यालय, नपा/गापा,नेपालरेडक्रस, CCMC
दोश्रो महिना	• आवास तथा गैरखाद्य सामग्री वितरणको अनुगमन, मुल्याङ्कन र समिक्षा गर्ने	• आवास तथा गैह्खाद्य क्षेत्रगत निकाय लगायत सरोकार निकायविच छलफल गरि अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति गठन भएका गर्ने	• अनुगमनको लागी चेकलिष्ट तयार गन	स्थानीय तह,जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस तथा क्षेत्रगत निकाय

तालिका ५: विषयगत क्षेत्र (आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री) को अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरुको सूची

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.
१.	सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना, जुम्ला	ई. जगदीश लामेछाने	का.प्र	०८७-५२०३७५
२.	डिभिजन सडक, जुम्ला	ई. लीला ब. भण्डारी	का.प्र	९८५६०२५०२६
३.	डिभिजन वन कार्यालय, जुम्ला	दिनेशजंग खत्री	का.प्र	०८७-५२००३५
४.	पूर्वाधारविकास कार्यालय, जुम्ला	रुप ब. रावल	का.प्र	०८७-५२०२०७
५.	जिल्ला समन्वय समिति	नानीबाबु पोखरेल	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५१२५१२२२
६.	चन्दननाथ नगरपालिका	लोकेन्द्र महत	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८४८१७१४१५
६.	तिला गाउँपालिका	ई. जनक रोकाय	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८४८१६६४००
७.	तातोपानी गाउँपालिका	ओम ब. चन्द	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८४६२६११९६
८.	पातारासी गाउँपालिका	नवीन शाही	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८४१९३६४४०
९.	गोठीचौर गाउँपालिका	विष्णुप्रसाद देवकोटा	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८५८३९०१४०
१०.	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	ई. डिलेन्द्रजंग शाही	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८६८३३६९२४
११.	हिमा गाउँपालिका	रण ब. बुढा	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८५८३२०४३८
१२.	सिंजा गाउँपालिका	प्दम ब. भण्डारी	पूर्वाधार शाखा संयोजक	९८४००६५४३५
१३.	गै.स.स महासंघ	अमर बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	९८४८३००२४९
१४.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	जगदीश चौलागाई	मन्त्री	९८४८३०२३७०
१५.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	मक्कर व. भण्डारी	इकाई प्रमुख	०८७-५२०००९

६.संरक्षण

नेतृत्व गर्ने निकायः जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला

समष्टिगत उद्देश्य :

- आपत्कालीन परिस्थितिको कारणबाट उत्पन्न हुने हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहारबाट बाल-बालिकालगायत जोखिममा रहेका समूहहरूलाई संरक्षण प्रदान गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- प्राकृतिक विपद् तथा अन्य आपत्कालीन परिस्थितिहरूमा जोखिममा रहेका समूहहरूलाई उपलब्ध गराइने सहयोग कार्यक्रमहरू,राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकारसम्बन्धी कानुनले प्रत्याभूत गरेका (guaranteed) मौलिक अधिकारहरूको सुनिश्चितता गर्ने
- कोभिड १९को जोखीममा रहेका वालवालिका तथा महिलाको कोरेन्टिन तथा आइसुलेसनमा सुरक्षा प्रदान गर्ने
- जोखिममा रहेका समूहहरूको संरक्षण सुनिश्चित गरी आपत्कालीन सहयोगको न्यायोचित वितरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने
- आपत्कालीन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण तथा दुर्व्यवहारको जोखिमहरूलाई सम्बोधन गरी प्रकोपबाट प्रभावित मानिसहरूको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित भई जीवित व्यक्तिहरूका लागि सेवा सम्बन्धी प्रावधानहरूमा सहयोग उपलब्ध गराउने
- बालमैत्री ठाउँ, सुरक्षित सुत्केरी गृह तथा मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोग गर्ने ।
- विछोडिएका तथा परिवार साथ नभएका बाल-बालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका बाल-बालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसाका विरुद्धका घटनाको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी (advocacy)गर्ने प्रणालीको स्थापना गरी बाल-बालिका तथा महिलाहरूको यौन दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
० देखि २४ घण्टा	• तथ्याङ्कको संकलन तथा परिस्थितिको अद्यावधिक गर्नका लागि विपद पश्चात तत्कालसम्बन्धीत क्षेत्रका सबै सदस्यहरु सँग समन्वय बैठक गर्ने	• सम्पर्क व्यक्तिको नाम,थर र सम्पर्क नं. टाँसगरी जो सुकैले सूचना दिन सक्ने व्यबस्था मिलाउने र जिल्ला स्तरका सरोकारवालाहरुलाई सम्पर्क नं.हरु उपलब्ध गराउने	• स्थानीय स्तरका सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई अभिमूखीकरण रहातेपर्चा छपाइ निर्माणको लागि श्रोतको कमी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा स्थानिय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु
२४ देखि ७२ घण्टा	• अन्य क्षेत्रका टोलीहरुसँग मिली बहुक्षेत्रिय लेखाजोखा संचालन गर्ने	• बहुक्षेत्रिय लेखाजोखा सम्बन्धि अभिमुखीकरण	•	जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा स्थानिय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु
एक हप्ता भित्र	• मिराबाट प्राप्त जानकारीको विश्लेषण गरि प्रारम्भिक मानविय सहयोगको योजना सहित अवस्थाको प्रतिवेदन तयार पार्ने । • तत्काल उपलब्ध गराईएका मानविय सेवाहरुमा महिला बालबालिका ,गर्भवती तथा सुत्केरी महिला अपांगता भएका व्यक्तिहरु,वृद्धवृद्धाहरुको पहुँच भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने । • मानविय सेवाको आवश्यक्ता देखिएको प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवि गर्ने । स्रोतहरुको परिचालन गर्नका लागी क्षेत्रगत आकस्मिक योजनाको समिक्षा गर्ने । • संरक्षणका विभिन्न कियाकलापका लागि विभिन्न निकायहरुबाट प्राप्त सहयोगका लागि गरिएको प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन गर्ने • मानवीय सहयोगको प्रर्याप्तताको समिक्षा, अनुगमन र सुधारका लागि पृष्ठपोषण	• सरोकारवाला निकायहरु बीच कार्यक्षेत्र र जिम्मेवारी बाँडफाड • मनोसामाजिक परामर्श सम्वन्धि तालिम दिई दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने एवंम पुर्नताजगीकरण तालिम संचालन गर्ने • आकस्मिक सहयोगकोष स्थापना गर्ने ।	• यातायात, खाना, आबास आदि ब्यबस्थाको लागि श्रोतको कमी • खोप, स्वच्छ खानेपानी, यातायात, ढुवानी खर्च र भैपरी आउने खर्च नहुदा समयमा प्रभावित स्थानमा पुग्न कठिन	स्थानीय तहमा रहेका म.तथा बा.बा.शाखा र अन्य सरोकारवाला

	उपलब्ध गराउने। •			
१ महिना सम्म	• जोखिममा रहेका समुहरुलाई पहिलो ३० दिन भित्र तत्कालिन मानविय सहयोग । • सुत्केरी र ६ महिना सम्मका बच्चाका आमाहरुका लागि आवश्यक लत्ताकपडाकोव्यवस्था मिलाउने । • परिवार बाट विछोडिएका बालबालिकाहरुको खोजी तथा बाल पुर्नस्थापना र पुर्नएकिकरणको व्यवस्था मिलाउने । • लैंगिकतामा आधारित हिंसामा परेका महिला तथा बालबालिका हरुलाई आवश्यक सेवा तथा सहयोगको व्यवस्था मिलाउने • पीडित महिला तथा बालबालिका हरुलाइ मनोसामाजिक परामर्श उपलब्ध गराउने । • संरक्षणको आवश्यक्ता भएका वृद्धवृद्धा ,अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई पुर्न स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । • विपद्बाट प्रभावितहरुको अभिलेख राख्ने • नियमित बैठकहरु र समिक्षा • अनुगमन तथा प्रतिबेदन	• सहयोगी सरोकारवालाको पहिचान र समन्वय	• प्रभाव क्षेत्र भन्दापनि आफ्नो क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिने र समन्वयको कमी	स्थानीय तह, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सहयोगी/साझेदार संस्थाहरु

तालिका ६: विषयगत क्षेत्र (संरक्षण) को अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरुको सूची

क्र. सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	भूपेन्द्र थापा	प्र.जि.अ.	९८५८३२७७७७
२.	जिल्ला समन्वय समिति	नानीबाबु पोखरेल	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५१२५१२२२
३.	चन्दननाथ नगरपालिका	शोभाकर रेग्मी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८३९११११
४.	तिला गाउँपालिका	नमराज सापकोटा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८३९१२६७
५.	तातोपानी गाउँपालिका	विष्णुप्रसाद धिताल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०२७१५०
६.	पातारासी गाउँपालिका	टेक ब. बुढथापा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८४८३००१८३
७.	गोठीचौर गाउँपालिका	अम्मरराज गिरी	नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८३०६६८००
८.	हिमा गाउँपालिका	टोप ब.बुढा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८३२०४०२
९.	सिंजा गाउँपालिका	एकराज चौलागाई	नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८४८३९५१२६
१०	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	विपेन्द्रप्रसाद अधिकारी	नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८३२२०९४
११	गै.स.स महासंघ	अमर बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	९८४८३००२४९
१२.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	जगदीश चौलागाई	मन्त्री	९८४८३०२३७०

७. स्वास्थ्य तथा पोषण

नेतृत्व गर्ने निकायः जिल्ला जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय,जुम्ला

समष्टिगत उद्देश्य :

- जस्तोसुकै आपत्कालीन अवस्थामा पनि मानव जीवन सुरक्षा तथा कल्याण खास गरी एकदमै जोखिममा रहेका समूहहरुको स्वास्थ्य एवं पोषणसम्बन्धी आवश्यकताहरू पूरा भएको सुनिश्चित गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य (स्वास्थ्य) :

- झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचारको सुनिश्चितता लागि निमित्त जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने
- कोभिड १९ मध्यनजर गर्दै नपा, गापा,जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालय तथा अन्य सरोकारवालाको समन्वय तथा सहकार्यमा कोभिड १९ का सुरक्षा मापदण्डलाई पालना गर्दै स्वास्थ्य परीक्षणको दायरालाई बढाउँदै लैजाने
- अन्य द्रुत लेखाजोखा (rapid assessment) गर्ने संस्थासँग समन्वय गरी एकीकृत स्वास्थ्य तथा पोषण (अवस्था तथा सेवाहरू) को द्रुत सर्वेक्षण क्षमतालाई सुदृढ पार्ने
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्र (referral mechanism) को विकास गर्न जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग पुऱ्याउने
- पर्याप्त आपत्कालीन आपूर्ति र मानव स्रोतलगायतका विषयमा शीघ्र क्षमता अभिवृद्धिका लागि जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य (पोषण) :

- विस्थापित मानिसहरूको लागि पूरक खाना खुवाउने कार्यक्रम (Supplementary Feeding Programme - SFP) मा पहुँचको सुनिश्चितता गरी गर्भवती तथा दूध खुवाउने महिला एवं पाँच वर्षमुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भीर कुपोषणको वृद्धिलाई रोकथाम गर्न जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने

- गम्भीर कुपोषण (Severe Acute Malnutrition - SAM) को उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँचको सुनिश्चितता गर्न जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने
- निरन्तर स्तन.पा.न सुनिश्चित गर्न र अवाञ्छित स्तन.पा.नका विकल्पहरूको वितरणमा रोक लगाउन जिल्ला जनस्वास्थ्य अधिकृत/जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई मद्दत गर्ने
- भिटामिन ए को वितरण/जुका मार्ने औषधि तथा प्रभावित केटाकेटीहरूका लागि खोपसम्बन्धी गतिविधिहरू सुनिश्चित गर्नका निमित्त जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
० देखि २४ घण्टा	• विपद्को जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिको अद्यावधिक गर्नका लागि DDMC/स्वास्थ्य क्षेत्रको(Health cluster) वैठक गर्ने । • जिल्लाको प्रकोप प्रभावित क्षेत्रमा CRRT/ Rapid Response Team -RRT)को परिचालन गर्ने । • विपद् प्रभावित क्षेत्रमा शिघ्र स्वास्थ्य सर्वेक्षण गर्ने • विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा स्थानिय तहका प्रतिनिधिहरु, स्थानिय स्वास्थ्य कर्मीहरु, सेनाहरु, प्रहरीहरु र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानिय उद्धारकर्ताहरु सँग समन्वय गरी प्राथमिक उपचार सेवा पुऱ्याउने, प्रेषण गर्ने, स्वास्थ्य शिक्षा दिने, पिउने पानी शुद्धिकरण गर्नको लागी वाटर गार्ड/प्यूस व्यवस्था गर्ने ।	• RRT / CRRTको गठन तथा वैठक संचालन गर्ने । • तालिम संचालन र औषधीको बफर स्टक राख्ने । • वैठक संचालन पुर्व स्वास्थ्य क्षेत्रको (Health cluster)सदस्यहरुलाई उनीहरुको कार्य विवरण तथा जिम्मेवारी को वारेमा जानकारी गराउन अभिमुखिकरण गर्ने ।स्वास्थ्य क्षेत्रको (Health cluster)को वैठक गर्ने । • विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा प्राथमिक उपचार सेवा पुऱ्याउने, प्रेषण गर्ने, स्वास्थ्य शिक्षा दिने, पिउने पानी शुद्धिकरण गर्नको लागी वाटर गार्ड/पीयुसको व्यवस्था गर्ने ।	• उद्धारकर्ताहरु र सामग्रीहरुको कमी हुन सक्ने । • समयमा सही सूचना प्रवाह गर्न नसकिने • आपूर्ति व्यवस्थापन गन गराउनमा कठिनाई हुन सक्ने ।	DDMC, **Health cluster,** स्थानिय तह, सेना, प्रहरी र स्थानिय समाजसेवीहरु
२४ देखि ७२ घण्टा	• बहुक्षेत्रिय प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) सर्वेक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने, वितरण गर्ने • विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा अस्थायी स्वास्थ्य शिविर स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने । • सरसफाई पानीजन्य रोगको बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	• क्षति आंकलन टोली निर्माण गर्ने र टोलीको कार्यसूची निर्माण गरि परिचालन गर्ने गराउने । • अस्थायी स्वास्थ्य शिविर स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने । • सरसफाई सचेतना सम्बन्धी सामग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।	• अस्थायी स्वास्थ्य शिविरनिमार्ण गर्न त्रिपाल, स्ट्रेचरतथा अन्य व्यवस्थापन का साथै आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नगराउनमा कठिनाई हुन सक्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, KASH र नेपाल रेडक्रस सासाईटी, स्थानिय तह

एक हप्ता भित्र	• आश्रय स्थलहरुमा अस्थाई चर्पि र खानेपानीको धारा निर्माणमा सहयोग गर्ने । • अभिलेख तथा प्रतिवेदन अत्यावश्यकीय सेवाहरुको उपलब्धता (खोप, पोषण, क्षयरोग, प्रजजन स्वास्थ्य, मनोवैज्ञानिक परामर्श • ्घाईतेहरुको आपतकालिन व्यवस्थापन	• थप औषधीको भण्डारण तथा व्यवस्था गर्ने • चर्पि निर्माणका लागि आवश्यक सामाग्रीहरुगोदाममा भण्डारण गर्ने • जिल्लामा अवस्थीत एम्बुलेन्सहरुको परिचालन गरि घाईते तथा विरामीहरुको आपतकालीन व्यवस्थापनको व्यवस्था मिलाउने ।	• बजेटको अभाव हुनसक्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, KASH र नेपाल रेडक्रस सासाईटी, स्थानिय तह, सेना, प्रहरी र स्थानिय समाजसेवीहरु
१ महिना सम्म	• संरक्षण क्षेत्रसँग समन्वय गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने • प्रभावित क्षेत्रमा स्वास्थ्य सेवा प्रवाह तथा रोग नियन्त्रण गर्ने • प्रभावित क्षेत्रमा अति जोखिमपूर्ण समुहको पहिचान गर्ने र पहिचान गरिएका अति जोखिम पूर्ण समुहलाई बिशेष निगरानी तथा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने ।	• KASH सित समन्वय गरी स्वास्थ्यकर्मी द्वारा परामर्श सेवा को लागी वैठक • स्वास्थ्य सेवाको लागी अस्थाई स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्ने • स्वास्थ्यकर्मी सहितको टोलीले जोखिम पूर्ण समुहको पहिचान गरी प्राथमिकताको आधारमा उपचार तथा प्रेषण गर्ने । • अस्थाई शिविर नजिकको स्वास्थ्य संस्था मार्फत दैनिक निगरानी सेवा निरन्तरता दिने	• औषधिको कमि	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, KASH र नेपाल रेडक्रस सासाईटी, स्थानिय तह, सेना, प्रहरी र स्थानिय समाजसेवीहरु

तालिका ७: विषयगत क्षेत्र (स्वास्थ्य तथा पोषण) को अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरुको सूची

क्र. सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.
१.	जिल्ला जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालयजुम्ला ,	कृष्ण सापकोटा	प्रमुख	०८७-५२०३८१
२.	जिल्ला समन्वय समिति	नानीबाबु पोखरेल	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५१२५१२२२
३.	चन्दननाथ नगरपालिका	पृथ्वीनाथ योगी	स्वास्थ्य शाखा संयोजक	९८४८३०२२५१
४.	तिला गाउँपालिका	गणेश ब. शाही	स्वास्थ्य शाखा संयोजक	९८४८३१३४११
५.	तातोपानी गाउँपालिका	गुरुप्रसाद चौलागाई	स्वास्थ्य शाखा संयोजक	९८४८३०७५७१
६.	पातारासी गाउँपालिका	रतन बुढथापा	स्वास्थ्य शाखा संयोजक	९८४८३०२१५५
७.	गोठीचौर गाउँपालिका	बलराज नेपाली	स्वास्थ्य शाखा संयोजक	९८५८०२३२८२
८.	हिमा गाउँपालिका	रतन ब. रावत	स्वास्थ्य शाखा संयोजक	९८६८३९८८६९
९.	सिंजा गाउँपालिका	नर ब. रोकाय	स्वास्थ्य शाखा संयोजक	९८६६६३३५०६
१०	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	दामोदर आचार्य	स्वास्थ्य शाखा संयोजक	९८४८०८३४१६
११	गै.स.स महासंघ	अमर बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	९८४८३००२४९
१२.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	जगदीश चौलागाई	मन्त्री	९८४८३०२३७०

६.२ कोभिड-१९ पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना (विषयगत क्षेत्रहरुका लागि)

क्र.सं	विषयगत क्षेत्रहरुको नाम	पूर्वतयारी योजना	प्रतिकार्य योजना	जिम्मेवार निकाय
१.	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	• बिषयगत क्षेत्रको बैठक, सम्वन्धित नियकायसंग सम्पर्क समन्वय । • संक्रमित तथा विपन्न तथा सिमान्तकृत परिवार, मजदुरहरु र खाद्य समस्या भएका परिवारहरुको तथ्यांक संकलन गर्ने । • खाद्य सामग्रीको खरिद तथाढुवानीको व्यवस्था गर्ने । • वितरण टोली तयारी अवस्थामा राख्ने । • खाद्य सामग्रीको परिमाण एकिन गर्ने र वितरण ।	• संक्रमित तथा विपन्न तथा सिमान्तकृत परिवार, मजदुरहरु र खाद्य समस्या भएका परिवारहरुकोतथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने • सामाजिक दुरी कायम राख्दै र कोभिड १९ का अन्य सुरक्षा मापदण्डलाई अवलम्बन गद खाद्यान्न सामाग्री वितरण गर्ने	सम्वन्धित स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु., जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, कृषि ज्ञान केन्द्र, उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रश, गैससहरु, उद्योग बाणिज्य/ यातायात ब्यावसायी संघ
२.	खानेपानी स्वच्छता र सरसफाइ	• कोरोना सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने • पानी शुद्धिकरणका गर्ने सामग्री तथा प्लाष्टिक वाल्टी, जग आदी भण्डारण गर्ने • हाइजिन किट भण्डारण गरेर राख्ने	• कोरोना सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने • पानी शुद्धिकरणका गर्ने सामग्रीहरु पियुस, वाटरगार्ड, हाइजिन किट तथा प्लाष्टिक वाल्टी, जग आदी वितरण गर्ने • खानेपानि, सरसफाई स्वच्छता तथा कोरोना सम्बन्धि जानकारीमुलक सन्देशहरुसंचार माध्यमबाटस्थानिय भाषामा प्रसारण गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय, गैसस, गापा, नपा
३.	आपत्कालीन शिक्षा	• अनलाइन कक्षा संचालन बारेमा शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुलाई अभिमुखीकरण गर्ने	• इन्टरनेटको राम्रो व्यवस्था भएको ठाउँमा अनलाइनबाट कक्षा संचालन गर्ने । • इन्टरनेटको राम्रो व्यवस्था नभएका स्थानमा स्थानीय एफ.एम वा टिभी बाट कक्षा संचालन गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ , गाँउ र नगरपालिका, वडा समितिहरु, विद्यालय र अन्य सम्वन्धित गैर सरकारी संघसंस्थाहरु
४.	आपत्कालीन	• जिल्लाका विभिन्न स्थानमा अस्थायी वसोवासका	• क्षेत्रगत सदस्यहरुसंग सञ्चार तथा समन्वयात्मक	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस

	आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने ● आवश्यक सामग्री उपलब्धताको लागि बजार सर्वेक्षण गर्ने ● ओछ्याउने, ओड्ने,लगाउने कपडा तथा खाना पकाउने, खाने भाँडावर्तन आदि सामग्री भण्डारण गर्ने ● आवास तथा गैह्खाद्य क्षेत्रगत निकाय लगायत सरोकार निकायविच छलफल गरि अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति गठन भएका गर्ने ●	बैठक, तथ्यांक संकलन गर्ने ● विस्थापितको सङ्ख्या र जानकारी लिने, पहिचान भएकालाई अस्थायी आवासमा बोसबास गराउने ● तत्काल आवश्यकताको आधारमा त्रिपाल तथागैर खाद्य सामाग्री वितरण गर्ने । ● आवास तथा गैरखाद्य सामग्री वितरणको अनुगमन, मुल्याङ्कन र समिक्षा गर्ने	तथा क्षेत्रगत निकायहरु,
५.	संरक्षण	● आकस्मिक सहयोगकोषको स्थापना गर्ने ● मनोसामाजिक परामर्श सम्वन्धि तालिम दिई दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने एवंम पुर्नताजगीकरण तालिम संचालन गर्ने ● महिला तथा बालबालिका माथि हुन सक्ने सम्भावित हिंसा, शोषण, दमन रोक्न जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने । ● हिंसाका घटनाहरु भएको भए कहां, कसरी सर्म्पक गर्ने भन्ने बारेमा स्थानिय संचार माध्यमबाट जानकारी दिने । ● समुदायमा हिंसा निगरानी समुह भए परिचालन गर्ने र नभएको स्थानमा स्वास्थ्य स्वयंसेवकहरु छनोट गर्ने ।	● तथ्याङ्कको संकलन तथा परिस्थितिको अद्यावधिक गर्नका लागि विपद पश्चात तत्काल सम्बन्धीत क्षेत्रका सबै सदस्यहरु सँग समन्वय बैठक गर्ने ● मनोसामाजिक समस्या भएका व्यक्तिहरु पहिचान गर्ने । ● पीडित महिला तथा बालबालिका हरुलाइ मनोसामाजिक परामर्श उपलब्ध गराउने । ● संरक्षणको आवश्यक्ता भएका वृद्धवृद्धा ,अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई पुर्नस्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।	स्थानीय तहमा रहेका म.तथा बा.बा.शाखा,जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा स्थानिय तह
६.	स्वास्थ्य तथा पोषण	● कोभिड-१९ बारे सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ● स्थानिय संचारमाध्यमबाट कोभिडबारे सुचना सम्प्रेषण गर्ने ● तथ्यांक संकलन सम्बन्धि फारामहरु तयार गर्ने ।	● तथ्यांक संकलन गर्ने ● शंकास्पद विरामीलाई क्वारेन्टाइनमा राख्ने र सेल्फ क्वारेनटाइनमा बस्न अपिल गर्ने ● स्वास्थ्य कर्मी र सुरक्षा निकायलाई पिपिइ सेट वितरण गर्ने । ● र्‍यापिड टेष्ट गर्ने, पिसिआर परिक्षण गर्ने र	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, KASH र नेपाल रेडक्रस सासाईटी, स्थानिय तहगापा/नपाका स्वास्थ्य शाखा, DDMC, **Health cluster,**

		• तथ्यांक संकलन कर्तालाई अभिमुखिकरण गर्ने । • RRT / CRRTको गठन तथा वैठक संचालन गर्ने । • स्वास्थ्य संस्थामा आइसोलेशन वार्ड तयार गर्ने, क्वारेन्टान निर्माण गर्ने तथा क्वारेन्टाइन निर्देशिका बारे जानकारी दिने । • सिमा नाकामा हेल्थ डेस्क स्थापना गर्ने । • तालिम संचालन र औषधीको बफर स्टक राख्ने । • वैठक संचालन पुर्व स्वास्थ्य क्षेत्रको (Health cluster) सदस्यहरुलाई उनीहरुको कार्य विवरण तथा जिम्मेवारी को वारेमा जानकारी गराउन अभिमुखिकरण गर्ने । स्वास्थ्य क्षेत्रको (Health cluster)को वैठक गर्ने । • विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा प्राथमिक उपचार सेवा पुऱ्याउने, प्रेषण गर्ने, स्वास्थ्य शिक्षा दिने, पिउने पानी शुद्धिकरण गर्नको लागी वाटर गार्ड ⁄ पीयुसको व्यवस्था गर्ने ।	सामुदायिक टेसिङ्ग गर्ने । • संक्रमित व्यक्तिहरुलाई आइसोलेशन वार्डमा राख्ने • संत्रमण देखिएको ठाउँलाई अन्य निकायसंग समन्वय गरी सिज गर्ने	स्थानिय तह, सेना, प्रहरी रस्थानिय समाजसेवीहरु

६.२.१ जिल्लामा भएका कोभिड - १९ महामारी संग सम्वन्धित सरोकारवालाहरु

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.	मोबाईल नं
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	भूपेन्द्र थापा	प्र.जि.अ.	०८७–५२०११२	९८५८३२७७७७
२	जिल्ला समन्वय समिति	नानीबाबु पोखरेल	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०८७५२०५४४	९८५१२५१२२२
३	नेपाली सेना	दिवाकर रायमाझि	का.प्र	०८७–५२०१९९	९८५११७१०३३
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	लाल बहादुर धामी	का.प्र	०८७–५२०११३	९८५८३२५५५५
५	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३३ गण	गगन श्रेष्ठ	का.प्र	०८७–५२०५०३	९८५११४८३३७
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान, जुम्ला	रामशंकर के.सी.	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत		९८५८३२२०१८
७	कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	डा. मंगल रावल	अस्पताल निर्देशक		९८४३७३६७१०
८	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र	ओम प्रकाश देवकोटा	स.अ.जि.प्र.	०८७–५२०११२	९८५८३२०३८०
९	जिल्ला जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालयजुम्ला ,	कृष्ण सापकोटा	का.प्र	०८७–५२०३८१	९८४८१६०२४०
१०	जिल्ला शिक्षा तथा समन्वय इ .जुम्ला	मक्कर व. भण्डारी	का. प्र	०८७-५२०००९	९८५८३२०१३७
११	चन्दननाथ नगरपालिका	कान्तिका सेजुवाल	नगर प्रमुख		९८५८३२२२३०
१२	तातोपानी गाउँपालिका	नवराज न्यौपाने	अध्यक्ष		९७५८९०७८६१
१३	पातारासी गाउँपालिका	लछिमन बोहोरा	अध्यक्ष		९७५८९००२१८
१४	तिला गाउँपालिका	रतननाथ योगी	अध्यक्ष		९८५८३२०१३७
१५	गोठीचौर गाउँपालिका	हरि बहादुर भण्डारी	अध्यक्ष		९८५८३२२९१६
१६	हिमा गाउँपालिका	रज बहादुर शाही	अध्यक्ष		९७४८९०६०६७

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.	मोबाईल नं
१७	सिंजा गाउँपालिका	देवल सिंह रावल	अध्यक्ष		९८५१०१२२९४
१८	कानकासुन्दरी गाउँपालिका	नरविर रावत	अध्यक्ष		९८५८०५०२८०
१९	नेपाल पत्रकार महासंघ, जिल्ला शाखा जुम्ला	बरम बहादुर महत	अध्यक्ष		९७४११३९११८
२०	गै.स.स महासंघ	अमर बहादुर रोकाया	अध्यक्ष		९८४८३००२४९

६.२.२ जुम्ला जिल्लामा कोरोना भाईरस कोभिड १९ सम्वन्धि हाल सम्मको विवरण र श्रोतहरु

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१	क्वारेन्टाईन बेड	८००	स्थानीय तह
२	आइसोलेशन बेड	१२०	कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
३	स्वास्थ्य चेक जाँच	१२१२१	
४	हेल्थ डेस्क	८	
५	RDT चेक जाँच	५०२	
६	PCR चेक जाँच	५८७२	
७	क्वारेन्टाइनमा समय व्यतित गरेको संख्या	२७२३	
८	क्वारेन्टाइनमा हाल बसिरहेको संख्या	१९	
९	कोभिड संक्रमितको संख्या	७८	
१०	RC-PCR उपकरण	१	
११	प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष संलग्न स्वास्थ्यकर्मी	४६२	
१२	मास्क नलगाउनेलाई कारवाही	२२०	
१३	लकडाउनमा नियन्त्रित सवारी साधन	६७९	
१४	एम्बुलेन्स	१	कोभिड सुरक्षामैत्री
१५	थर्मोगन	५२	स्थानीय तह

परिच्छेद-७: वन्दोवस्तीका सामानको आँकलन

जिल्लामा ठूलो विपद् परेमा परिचालन गर्न सकिने मानव संसाधन सहित अन्य साधन-स्रोतको अवस्था निम्नअनुसार छ ।

७.१ आपतकालीन समयका लागि उपलब्ध स्रोत साधनहरु

क. नन्दाबक्स गण संग रहेको विपद्मा प्रयोग हुन सक्ने सामग्रीको विवरण :

१. समन्वय खोज तथा उद्धार तर्फका सामाग्रीहरु

क.सं.	सामानको बिवरण	उपलब्ध संख्या	आवश्यक संख्या
१	जप्प सुट	२	२३
२	क्याराबिना	२५	५
३	फिगर एट	९	११
४	पुल्ली	५	१०
५	फायर एक्सटिङगुइसर	२	१०
६	लाईफ ज्याकेट	२१	१५
७	सेफ्टी हेल्मेट	२३	२७
८	त्यापिङ रोप १२ मिमि	५० मी	२०० मी
९	त्यापिङ रोप ११ मिमि	६० मी	२०० मी
१०	पञ्जा	११	१९
११	साउटार	२	८
१२	फेस मास्क	२	३३
१३	रेक हो	२	८
१४	एक्स हो	२	८
१५	स्टेचर	२	३
१६	पिक	१०	५
१७	सावेल	१०	५
१८	वाटर बोतल	२	३३
१९	अंकुश	५	५
२०	बाल्टीन	६	४
२१	सिट हार्नेश	९	२१
२२	हुक	१	९
२३	टेप सिलिङ	५	५
२४	प्रोसिक रोप	७	१३
२५	बन्चरो	२	८
२६	ढलान काट्ने मेसीन		२
२७	काठ काट्ने मेसीन		२

ख.जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र ,जुम्लासंग (वर्ल्ड भिजन इन्टरनेशनल नेपालको /किर्डाक नेपाल, जुम्लाबाट प्राप्त) रहेको विपद्मा प्रयोग हुन सक्ने सामग्रीको विवरण :

क्र.सं.	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु	उपलब्ध संख्या	आवश्यक सामग्रीको न्युनतम संख्या
१	हेल्मेट	४२ थान	४० थान
२	पन्जा	१६ जोर	५० जोर
३	लेदर सुज	६ जोर	२५ जोर
४	स्टेचर ठुलो	१० थान	१० थान
५	स्टेचर सानो	७ थान	५ थान
६	सपिल गल सानो	१३ थान	२० थान
७	सपिल गल ठुलो	१९ थान	१० थान
८	टफिक ज्याकेट	२० थान	३० थान
९	टफिक बेल्ट	८ थान	२० थान
१०	फायर इक्सटिङ्गुइसर	१० थान	१० थान
११	आल्मुनियम बाल्टी सानो	८ थान	१५ थान
१२	बन्चरो	७ थान	५ थान
१३	खुर्पे बन्चरो	३ थान	५ थान
१४	आल्मुनियम बाल्टी ठुलो	६ थान	१५ थान
१५	फायर जम्प सुट	१० थान	२५ थान
१६	स्टिल आल्मुनियम रोप	२ सेट	५ सेट
१७	लाइफ ज्याकेट	३० थान	२० थान
१८	फायर लेदर (आगो निभाउने)	६ थान	२५ थान
१९	वायर कटर	१ थान	१० थान
२०	बेल्चा बिड नभएको	७३ थान	१५ थान
२१	बेल्चा बिड भएको	९थान	
२२	पिक (गैटी)	३ थान	१५ थान
२३	घन (बिड नभएको)	२ थान	१० थान
२४	हेड लाईट	५ थान	२० थान
२५	प्लाष्टिक पानी बुट	१४ जोर	३० जोर
२६	एअर मास्क	३ थान	१५ थान
२७	नाइलन डोरी खुल्ला	५ पिस	५ पिस
२८	नाइलन डोरी प्याकिङ्ग	२ पिस	
२९	एअर चेष्ट गार्ड	२ थान	१० थान
३०	अक्सिजन सिलिन्डर पम्प	१ थान	५ थान
३१	फलामको Mountpic	११ थान	१० थान
३२	सपिल (गल ओपनर)	१० थान	१० थान
३३	प्लाष्टिक डोरी	१ बंडल	५ बंडल

क्र.सं.	राहत सामग्रीहरु	उपलब्ध संख्या	आवश्यक सामग्रीको न्युनतम संख्या
१	त्रिपाल सानो	१३ थान	५० थान

२	त्रिपाल ठुलो	७ थान	३० थान
३	म्याटेस	८० थान	१०० थान
४	हाइडोसिल पम्प	१ थान	५ थान
५	मेगा फोन	४ थान	५ थान
६	कम्बल (मन्डी)	३० थान	१०० थान
७	स्टेपलाईजर	१ थान	५ थान
८	फीगल एट		२० थान
९	मास्क		२०० पिस
१०	ढलान काट्ने मेसीन		२ थान
११	काठ काट्ने मेसीन		२ थान
१२	हुक		२० थान
१३	हिमाली बुट		५० जोर
१४	हिमाली ज्याकेट		५० थान

ग. जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र ,जुम्लासंग (वर्ल्ड भिजन इन्टरनेशनल नेपालको /किर्डाक नेपाल, जुम्लाबाट प्राप्त) रहेको विपद्मा प्रयोग हुन सक्ने सामग्रीको विवरण :

क्र.सं.	सामग्रीहरुको विवरण	परिणाम
१	बेल्चा	३
२	हेल्मेट	७
३	सर्जिकल मास्क	१
४	सिट्टी	७
५	पञ्जा	७
६	जुत्ता/बुंट	७
७	टर्च (फ्ल्यास लाईट)	३
८	बाल्टी तथा मग	७
९	कापी तथा कलम	७
१०	सलाई तथा मैनबत्ती	३
११	नाइलन डोरी	१
१२	स्ट्रेचर	१
१३	गैटी	३
१४	मुङ्गो (ह्यामर)	३
१५	कोदाली	३
१६	बञ्चरो	३
१७	रेन कोट	७
१८	मेगाफोन	२
१९	प्लाष्टिक सिट	२
२०	प्लाष्टिकको डोरी	७
२१	स्प्रे पेन्टस	३

क्र.सं.	सामग्रीहरुको विवरण	परिणाम
२२	फलामको बाकस (सानो)	२
२३	वारुणयन्त्र	१
२४	फलामको बाकस (ठुलो)	१
२५	प्राथमिक उपचार बाकस	१

घ.जिल्ला प्रहरी कार्यालय जुम्लासंग रहेको विपद्मा प्रयोग हुन सक्ने सामग्रीको विवरण

क्र.सं.	सामाग्रीको विवरण	उपलब्ध संख्या	आवश्यक सामाग्रीको न्युनतम संख्या
१	ापिक	७	१०
२	गैंटी	२७	२०
३	बेल्चा	२०	२५
४	लाइफ ज्याकेट	१०	१५
५	बाल्टी	१	१५
६	डोरी	२	५
७	कम्बल	९	१९
८	Tube	३	
९	घन/हतौडा	५/५	

ङ. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल ३३ नं.गण जुम्ला संग रहेको विपद्मा प्रयोग हुन सक्ने सामग्रीको विवरण :

क्र.सं.	सामाग्रीको विवरण	उपलब्ध सामग्री	आवश्यक संख्या
१	थ्रो ब्याग	केही नभएको	५ थान
२	र्‍याफ्टिङ		१ थान
३	र्‍याफ्टिङ प्याडल		८ थान नर्मल प्याडल र १ थान कमाण्ड प्याडल
४	लाइफ ज्याकेट		३० थान
५	साधारण डोरी¬		१०० मि.
६	र्‍याफ्टिङ रोप		२०० मि.
७	प्लानेट कक क्याराबिन		१५ थान
८	फिग ८ क्याराबिन		१० थान
९	व्यागबोर्ड स्ट्रेचर		३ थान
१०	पिटन सानो र ठुलो		५/५ थान
११	क्यारभिकल कोलार		५ थान
१२	रेस्क्यु हेल्मेट		५० थान
१३	गैटी, बेल्चा, फरुवा, गल		१० /१०/१०/२ थान
१४	हिउँ सफा गर्ने बिगारो		१५ थान

च.नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखासंग रहेको विपद्मा प्रयोग हुन सक्ने सामग्रीको विवरण :

क्र.सं.	सामग्री विवरण	उपलब्ध सङ्ख्या
१	स्टेचर	४ थान
२	हेल्मेट	४ थान
३	टर्च लाईट	४ थान
४	प्राथमिक उपचार सामग्री	४ थान
५	रेनकोट	४ थान
६	रेन बुट	४ थान
७	बेल्चा	४ थान
८	गैंटी	४ थान
९	सावेल	४ थान
१०	हाक्स र ब्लेडहरु	४ थान
११	सिल्पिङ ब्यागहरु	४ थान
१२	बाल्टी	४ थान
१३	पञ्जा	४ थान
१४	मास्क	४ थान
१५	ह्यामर	४ थान
१६	त्रिपाल	
१७	म्याट	४ थान
१८	माइक	४ थान
१९	सिट्ठी	४ थान
२०	सुतली डोरी	४ थान
२१	झटपट झोला	४ थान
२२	टिसर्टहरु	४ थान

छ . चन्दननाथ न.पा., तिला, तातोपानी, पातारासी गाउँपालिकाहरु (वर्ल्ड भिजन इन्टरनेशनल नेपालको /किर्डाक नेपाल, जुम्लाबाट प्राप्त) जुम्लासंग रहेको विपद्मा प्रयोग हुन सक्ने सामग्रीको विवरण :

क्र.सं.	सामग्रीको विवरण	परिणाम
१	बेल्चा	३
२	हेल्मेट	७
३	सर्जिकल मास्क	१
४	सिट्ठी	७
५	पञ्जा	७
६	जुत्ता/बुंट	७
७	टर्च (फ्ल्यास लाईट)	३

क्र.सं.	सामग्रीको विवरण	परिणाम
८	बाल्टी तथा मग	७
९	कापी तथा कलम	७
१०	सलाई तथा मैनबत्ती	३
११	नाइलन डोरी	१
१२	स्ट्रेचर	१
१३	गैटी	३
१४	मुङ्गो (ह्यामर)	३
१५	कोदाली	३
१६	बञ्चरो	३
१७	रेन कोट	७
१८	मेगाफोन	२
१९	प्लाष्टिक सिट	२
२०	प्लाष्टिकको डोरी	७
२१	स्प्रे पेन्टस	३
२२	फलामको बाकस (सानो)	२
२३	वारुणयन्त्र	१
२४	फलामको बाकस (ठुलो)	१
२५	प्राथमिक उपचार बाकस	१

८. आवश्यक बजेट

क्र.स.	विषयगत क्षेत्रहरु	जम्मा रकम रु.
१	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन र खोज तथा उद्धार	२५,००,०००
२	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	७०,००,०००
३	आवास तथा गैरखाद्य सामग्री	५५,००,०००
४	स्वास्थ्य तथा पोषण	१२,००,०००
५	खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई	३०,००,०००
६	आपतकालीन शिक्षा	३५,००,०००
७	संरक्षण	७०,००,०००

९. योजना कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति

९.१. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना क्रियाशील हुने

यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना जिल्ला स्तरको विपद् व्यवस्थापनका लागि उपलव्ध भौतिक, मानविय र आर्थिक श्रोतहरुलाई आंकलन गरी साथै नेपाल सरकारको विपद् जोखिम व्यवस्थापनको रणनीति र उद्धारका न्यूनतम आधारभूत पक्षहरुलाई दृष्टिगत गरी तयार भई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन भएको हो । जिल्ला भित्र विपद् सम्बन्धी कुनै घटना घटेको जानकारी हुनासाथ यस योजनामा उल्लेखित विषयगत समितिहरु तथा फोकल व्यक्तिहरु र सरोकारवालाहरु स्वतः सक्रिय हुनेछन् ।

९.२. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन योजना

जिल्लामा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायहरूले विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा आवद्ध रहि यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गर्न सघाउने छन् । साथै गाँउपालिका तथा नगरपालीका र त्यहाँ कार्यरत संघसंस्थाहरूले पनि विषयगत योजनाहरू कार्यान्वयन गर्न स्वयंसेवक परिचालन गरि आवश्यक सहयोग गर्नेछन् । जिल्ला विपद् प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनका लागि जिल्लाका सरोकारवालाहरुसंग समन्वय र सहकार्य जिल्ला विपद् प्रतिकार्य समितिले गर्ने यसको नियमित जानकारी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा गरीने छ ।

९.३. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधी

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले यसका पदाधिकारीहरू मध्येबाट उपयुक्त व्यक्तिहरू छनौट गरी एक कार्यदल बनाइ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको समग्र अनुगमन गर्नेछ । प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन नियमित समिक्षा गरिनेछ र अद्यावधि गरिनेछ । प्रत्येक वर्ष जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था, बिषयगत क्षेत्र अगुवा संस्था तथा अन्य सरोकारवालाहरुको सहयोगमा जिल्ला विपद् प्रतिकार्य जिल्ला विपद् प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गरीनेछ । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन भई सकेपछि जिल्लाको प्रतिकार्यको औजारको अङ्गको रुपमा रहनेछ ।

१० प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

१०.१. प्रतिवेदन तथा संचार

प्रतिकार्यका लागि गठितबिषयगत अगुवाहरुले विपद् सम्बन्धि प्रतिवेदन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई बुझाउनु पर्नेछ । यस्तो प्रतिवेदन विपद्को अवधिमा सकेसम्म दैनिक रुपमा तयार गर्नु पर्दछ । साथै विपद्को बारेमा स्थलगत अनुगमन टोलीले तयार गरेको प्रतिवेदन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा प्रस्तुत गर्नेछ ।

१०.२. संस्थागत व्यवस्था

विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन-२०७४ र विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ को प्रावधान बमोजिम विपद् व्यवस्थापनका लागि जिल्ला र स्थानिय (गा.पा., न.पा.) स्तरमा छुट्टाछुट्टै संस्थागत संरचना तयार भएको छ । प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संस्थागत रुपमा गरिनेछ । यसको संयोजन जिल्ला स्तरमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र गाँउपालिका तथा नगरपालिकाहरुमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको समेत सहयोग लिई सम्बन्धित गापा र नपाहरूले गर्नेछन् ।

१०.३. अभिलेखीकरण

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालयको हैसियतले जिल्ला स्तरमा विपद् प्रतिकार्यको अभिलेखीकरण जिल्ला आपत्कालिन कार्यसंचालन केन्द्रले गर्नेछ भने स्थानीय स्तरमा गाँउपालिका तथा नगरपालिका स्तरमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरूले नेतृत्व गर्नेछन् । जिल्ला वा स्थानिय तह दुवै

तहमा नेपाल रेडक्रस सोसाईटी तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूले सर्वेक्षण तथा अभिलेखिकरण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्नेछन् ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको नामावली

सि.नं.	कार्यालय	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ,जुम्ला	भूपेन्द्र थापा	प्र.अ.जि.	९८५८३२७७७७
२)	जिल्ला समन्वय समितिजुम्ला ,	कार्मा बुढा	उपप्रमुख-	९८५८३२०५४३
३)	चन्दननाथ नगरपालिका	कान्तिका सेजुवाल	मेयर	९८५८३२२२३०
४)	तातोपानी गाँउपालिकाजुम्ला ,	नवराज न्यौपाने	अध्यक्ष	९७५७९०७८६१
५)	तिला गाँउपालिकाजुम्ला ,	रतननाथ योगी	अध्यक्ष	९८५८३२०९३७
६)	हिमा गाँउपालिकाजुम्ला ,	रज बहादुर शाही	अध्यक्ष	९७४८९०६०६७
७)	कनकासुन्दरी गाँउपालिकाजुम्ला ,	नरविर रावत	अध्यक्ष	०९५९०५०२८०
८)	पातारासी गाँउपालिकाजुम्ला ,	लछिमन बोहोरा	अध्यक्ष	९८५८९००२९८
९)	गोठीचौर गाँउपालिकाजुम्ला ,	हरि बहादुर भण्डारी	अध्यक्ष	९८५८३२२५९६
१०)	सिंजा गाँउपालिकाजुम्ला ,	देवल सिंह रावल	अध्यक्ष	९८५१०१२२९४
११)	नन्दा बक्स गणजुम्ला ,	दिवाकर रायमाझी	प्र.से.	९८५११७१०३३
१२)	सशस्त्र प्रहरी बल नंजुम्ला ,३३.	गगन श्रेष्ठ	स.उ.ना.प्र.	९८५८३६६६५५
१३)	जिल्ला प्रहरी कार्यालयजुम्ला ,	लाल ब .धामी	प्र.उ.ना.	९८५८३२५५५५
१४)	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालयजुम्ला ,	रामशंकर के.सी.	प्र.अ.अ.	९८५८३२२०१८
१५)	कर्णाली स्वाजुम्ला ,प्रतिष्ठान .वि .	विश्वराज काफ्ले	रजिष्ट्रार	९८५१०८३३६५
१६)	जिल्ला जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालयजुम्ला ,	कृष्ण सापकोटा	ज.अ .स्वा .	९८५८३२२०८१
१७)	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जगदिश चौलागाई	मन्त्री	९८४८३०२३७०
१८)	सडक डिभिजनजुम्ला ,	ईलीला बहादुर . भण्डारी	का .डी.मु. प्रमुख	९८५६०२५०२६
१९)	संघिय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना	महेश न्यौपाने	आयोजना प्रमुख	९८५१११३३३६
२०)	खानेपानी सिचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	आषिस धिताल	ईजिनीयर	९८६८३२१५८७
२१)	संघ सहरी तथा भवन डिभिजन कार्यालय , जुम्ला	जगदिश लामिछाने	सि.प्र.डि.	९८५८३२०५०३
२२)	जिल्ला कृषि विकास कार्यालयजुम्ला ,	वालकराम देवकोटा	प्रमुख	९८४८३२०५०३
२३)	पूर्वधार विकास कार्यालयजुम्ला ,	रूप बहादुर रावल	का.प्र.	९८४८३२०५०३
२४)	गैह्र सरकारी संस्था महासंघजुम्ला ,	मेघराज न्यौपाने	सचिव	९८४८०४७६२

२५)	जुम्ला उद्योग वाणिज्य संघजुम्ला ,	रज्जब अलि मनियार	अध्यक्ष	९८५८०२०२५२
२६)	नेपाल पत्रकार महासंघजुम्ला ,	नेत्र बहादुर शाही	उपाध्यक्ष	९८४८३००८६८
२७)	नागरिक समाजजुम्ला ,	राज बहादुर महत	अध्यक्ष	९८४८३०२४८२
२८)	जिल्ला प्रशासन कार्यालयजुम्ला ,	ओम प्रकाश देवकोटा	सअ.जि.प्र.	९८५८३२०२८०

अनुसूची २- स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समितिको नामावली

१. हिमा गाउँपालिका

क्र.स.	स्थानीय निकायहरूको नाम	विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरूको नाम	सम्पर्क नं.
१	हिमा गाउँपालिका	रज ब. शाही (अध्यक्ष, गापा)	९८५८३२०७११
२	हिमा गाउँपालिका	हिमाली रोकाया (उपाध्यक्ष, गापा)	९८५८३२०८११
३	हिमा गाउँपालिका वडा नं१ .	बिर बहादुर शाही (वडा अध्यक्ष)	९८६४८७१०२६
४	हिमा गाउँपालिका वडा नं२ .	नैनसिंह रोकाया (वडा अध्यक्ष)	८७५४९४५३३३
५	हिमा गाउँपालिका वडा नं३ .	सर्पजित भण्डारी (वडा अध्यक्ष)	९८६६२१५६३०
६	हिमा गाउँपालिका वडा नं४ .	मुन बहादुर बुढा (वडा अध्यक्ष)	९८६८०८९९६९
७	हिमा गाउँपालिका वडा नं५ .	नन्दबहादुर रावत (वडा अध्यक्ष)	९८६८१४८४४०
८	हिमा गाउँपालिका वडा नं६ .	बल बहादुर रावत (वडा अध्यक्ष)	९८६३१४७८७६
९	हिमा गाउँपालिका वडा नं७ .	राम प्रसाद उपाध्याय (वडा अध्यक्ष)	९८४६९१६५४८
१०	हिमा गाउँपालिका	टोप बहादुर बुढा (प्र.प्र अ.)	८७५८३२०४०२
११	हिमा गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखा	रतन बहादुर रावत स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८६८३९८८६९
१२	अस्थायी प्रहरी चौकी	खुम बहादुर गुरूङ	९८४७६७०५९९
१३	हिमा गाउँपालिका	लोक प्रसाद उपाध्याय (ना.सु) सदस्य सचिव	९८४८३०२०६२

२. तिला गाउँपालिका

सि.नं.	नाम थर	पद	सम्पर्क नं.
१	रतन नाथ योगी	संयोजक	९८५८३२०१३७
२	विणु बुढा	सदस्य	९८५८०३१२८६
३	नमराज सापकोटा	सदस्य	९८५८३९१२६८
४	हरिलाल सार्की	सदस्य	९८६४९४४१९४
५	हस्त बहादुर बुढा	सदस्य	९८६३२८०१३७
६	सन्त बहादुर बुढा	सदस्य	९८६२३९००४०

७	कालि बहादुर बुढा	सदस्य	९८६४८२६१००
८	लाल बहादुर सुनार	सदस्य	९८६८३८५५०८
९	बाटु बुढा	सदस्य	८७६९०१०७
१०	मुन बहादुर रावत	सदस्य	९८५८३२००२८
११	कृष्ण बहादुर खड्का	सदस्य (सुरक्षा)	९८४४९१९५८०
१२	नेपालि कंग्रेस प्रतिनिधि	सदस्य	
१३	नेकपा प्रतिनिधि	सदस्य	
१४	नन्द बहादुर शाही	सदस्य (रेडक्रस प्रतिनिधि)	९८४८३००३४३
१५	जग बहादुर बस्नेत	सदस्य सचिव	९८५८३६६२६६

३. सिजा गाउँपालिका

क्र.स.	नाम थर	पद	फोन नम्वर
१	देवल सिह रावल	संयोजक	९८५१०१२२९४
२	जन्म कन्या खत्री	सदस्य	९८६७०६२४८१
३	धर्मराज न्यौपाने	सदस्य	८७५८३२२०१०
४	रण बहादुर रोकाया	सदस्य	९८५८३२०५८२
५	नविन्द्रराज शर्मा	सदस्य	९८४८३१३१७२
६	तिलाचन्द्र चौलागाई	सदस्य	९८६९७८२२७१
७	धन बहादुर बुढा	सदस्य	९८४८३१२२३३
८	मन बहादुर रावत	सदस्य	९८६४६९७३१०
९	कालि बहादुर बुढा	सदस्य	९८५८००७४६४
१०	भूपेन्द्र बहादुर शाही	सदस्य	९८४८०४०७६४
११	नर बहादुर रोकाया	सदस्य	९८६६३३५०६
१२	एन बहादुर कार्की	सदस्य	९८५२२२७११
१३	मित्रलाल धिताल	सदस्य	९८५३२०२६५

४. पातारासी गाउँपालिका

क्र.स.	नाम	पद	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	लछिमान बोहोरा	अध्यक्ष	९७५८९०२१८ / ९८६३१३५४०१	
२	पुन्नकली महतरा	उपाध्यक्ष	९७५८९०१२७९ ९८६४७७९८२८/	
३	दत्त् बहादुर बुढा .नं १)वडा	सदस्य	९७४८०७८६८०	

	अध्यक्ष(			
४	कर्ण बोहोरा बुढा .नं २)वडा अध्यक्ष(	सदस्य	९७४८९१४४७८	
५	विर्ख बोहोरा बुढा .नं ३)वडा अध्यक्ष(	सदस्य	९८६६५३६१५६	
६	कालि बहादुर रावत बुढा .नं ४) वडा अध्यक्ष(	सदस्य	९८६९७०६८६०	
७	दिल बहादुर बुढा बुढा .नं ५)वडा अध्यक्ष(	सदस्य	९८६८०८७०५७	
८	धन बहादुर थापा बुढा .नं ६)वडा अध्यक्ष(	सदस्य	९७४८९१४२९५	
९	लाल बहादुर बुढा बुढा .नं ७) वडा अध्यक्ष(	सदस्य	९७४८९१४२९५	
१०	लाल बहादुर बुढा कार्यपालिका) सदस्य(	सदस्य	९८६८४८५००८	
११	माया बुढा कार्यपालिका)सदस्य (कार्यापालिका सदस्य	सदस्य	९७४८१६७२८०	
१२	पानकलि नेपाली कार्यपालिका) सदस्य(	सदस्य	९७४३१११२१६	
१३	मइना कामी कार्यपालिका) सदस्य(	सदस्य		
१४	चैती एडि कार्यपालिका) सदस्य(	सदस्य		
१५	जालकला बुढा कार्यपालिका) सदस्य(	सदस्य	९८३९३६२२५०	
१६	लक्ष्मी बोहोरा कार्यपालिका) (सदस्य	सदस्य	९७४८१६७२७९	
१७	रतन बहादुर बुड्थापा स्वास्थ्य) शाखा प्रमुख	सदस्य		९८४८३०२१५५
१८	गगन केसी पसु शाखा प्रमुख.	सदस्य		९८४८३०४२९४
१९	रूपक बुढा कुषि शाखा प्रमुख	सदस्य		९८४८३३५३८८
२०	झन माया खत्रि शिक्षा शाखा प्रमुख	सदस्य		९८६४३५६६४०
२१	डिल्लि प्रहरी चौकी इन्चार्ज	सदस्य		९८५८०३५४११
२२	उर्थु अस्थाइ प्रहरी चौकी	सदस्य		
२३	हातेमालो सेवा नेपाल	सदस्य		
२४	किर्डाक नेपाल जुम्ला ,)ज्ञानेन्द्रप्रसाद पन्त(	सदस्य		९८३९२२५०६८

२५	नेपाल रेडक्रस पातारासी शाखा प्रमुख	सदस्य		
२६	स्थानीय उद्योग वाणिज्य संघ प्रतिनिधि	सदस्य		
२७	जनक महतरा	सदस्य सचिव		९८४८३४५८७५

५. तातोपानी गाउँपालिका

वडा नंगाउँपालिका/.	पदाधिकारीको नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.
गाउँपालिका	नवराज न्यौपाने	अध्यक्ष	तातोपानी गापा.	९८५८९०१२६१
गाउँपालिका	गंगादेवी उपाध्याय	उपाध्यक्ष	तातोपानी गापा.	९८५८९०१२६२
गाउँपालिका	विष्णु प्रसाद धिताल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	तातोपानी गापा.	९८५८०२७१५०
गाउँपालिका	अंगराज डाँगी	फोकल पर्सन	तातोपानी गापा.	९८६८१०१९४७
वडा नं१ .	प्रेम बहादुर कठायत	वडा अध्यक्ष	वडा नं१ .	९८६४७१६६४३
वडा नं२ .	कृष्ण बहादुर बुढा	वडा अध्यक्ष	वडा नं२ .	९८४८३०७७१५
वडा नं३ .	डिल्ली बहादुर रावल	वडा अध्यक्ष	वडा नं३ .	९८४१४८८०९९
वडा नं४ .	धिर जैशी	वडा अध्यक्ष	वडा नं४ .	९८५८३२००५९
वडा नं५ .	हरि बहादुर डाँगी	वडा अध्यक्ष	वडा नं५ .	९८४८३३५६६०
वडा नं६ .	बिशाल खड्का	वडा अध्यक्ष	वडा नं६ .	९८४८०९९२७७
वडा नं७ .	मक्कर बहादुर रावत	वडा अध्यक्ष	वडा नं७ .	९८४८०३७५१३
वडा नं८ .	कृष्ण बहादुर शाही	वडा अध्यक्ष	वडा नं८ .	९८४८६२५५९५

६. चन्दननाथ नगरपालिका

सि.नं.	नामथर	प्रतिनिधित्व	पद	सम्पर्क नं.
१	कान्तिका सेजुवाल	नगर प्रमुख	संयोजक	९८५८३२२३०
२	अप्सरादेवी न्यौपाने	नगर उपप्रमुख	सदस्य	९८५८३२२३१
३	पुरुषोत्तम देवकोटा	नि.प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	सदस्य	९८५८३९११११
४	नन्द बहादुर बुढ्थापा	वडा अध्यक्ष ३ सामाजिक विकास कार्यालय संयोजक	सदस्य	९८४८३१३८८०
५	जगदिश चौलागाई	वडा अध्यक्ष ४ आर्थिक विकास	सदस्य	९८४८३०२३७०

		समिति संयोजक		
६	अर्जुन सिंह कठायत	वडा अध्यक्ष ५ बातावरण विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक	सदस्य	८७४८३००५११
७	अज बहादुर रावल	वडा अध्यक्ष ६ पूर्वधार विकास समिति संयोजक	सदस्य	९८५८३२०४२६
८	मिन बहादुर डाँगी	वडा अध्यक्ष ९ विद्यायन समिति संयोजक	सदस्य	९८४८३८२०४०
९	भूपेन्द्र थापा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सदस्य	
१०	पुथ्विनाथ योगी	सामाजिक विकास शाखा	सदस्य	
११	लोकेन्द्र महत	पूवाधार विकास शाखा प्रमुख	सदस्य	
१२		नेपाली सेना	सदस्य	
१३		शसस्त्र प्रहरी	सदस्य	
१४		नेपाल प्रहरी	सदस्य	
१५		नगर प्रहरी	सदस्य	
१६		नेपाल कम्निष्ट पार्टी (.पा.क.ने)	सदस्य	
१७		नेपाली काग्रेस	सदस्य	
१८		ने.पा.कि.म.	सदस्य	
१९		रा.पा.प्र.	सदस्य	
२०		संघिय समाजिक पार्टी	सदस्य	
२१		नयाँ शाक्ति पार्टी	सदस्य	
२२		रेडक्रस सोसाईटीका प्रमुख	सदस्य	
२३		उद्योग वाणिज्य संघ	सदस्य	
२४	किर्डाक, पेश नेपाल	विपद् व्यवस्थापनमा काम गर्ने स्थानीय गं.स.स.	सदस्य	
२५		नेपाल पत्रकार माहासंघ	सदस्य	

२६	लक्ष्मीचन्द्र न्यौपाने	विपद्व्यवस्थापन हेर्ने कर्मचारी	सदस्य	९८४८३०००२७

७. गोठीचौर गाउँपालिका

सि.नं.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	हरि बहादुर भण्डारी	(गाउँपालिका अध्यक्ष) संयोजक	९८५८३२२८१६
२	जानदेबी एडि	(गाउँपालिका अध्यक्ष) सदस्य	९८५८९०१२७४
३	गणेश एडि	(वडा अध्यक्ष) सदस्य	९८५८३२२२३६
४	पृथ्वी बहादुर बुढा	(वडा अध्यक्ष) सदस्य	९८४८९४०११२
५	प्रेम बहादुर बुढा	(वडा अध्यक्ष) सदस्य	९८४७१२०७३६
६	जग प्रसाद जैशी	(वडा अध्यक्ष) सदस्य	९८५८३२०१४१
७	चन्द्र बहादुर नेपाली	(वडा अध्यक्ष) सदस्य	९८५६०४५९३८
८	हर्क सार्की	(कार्यपालिका सदस्य) सदस्य	९८४८००५१५२
९	अर्जुन कुमार महतारा	(ने.का. प्रतिनिधि) सदस्य	९८४८३८३६१८
१०	लाल बहादुर रावल	(ने.क.पा. प्रतिनिधि) सदस्य	९८६८९२६२१८
११	मोती प्रसाद जैसी	(सा.आ.वी. शाखा प्रमुख) सदस्य	९८४८३२०७३४
१२	विष्णु प्रसाद देवकोटा	(पूर्वधार विकास शाखा प्रमुख) सदस्य	९८५८३९०१४०
१३	कर्ण रोकाया	(प्रहरी ईन्चार्ज) सदस्य	९८६६९८६७६२
१५	गंगा प्रसाद पाण्डे	(विपद् व्यवस्थापन शाखा प्रमुख) सदस्य सचिव	९८५८३२२९५५

८. कनकासुन्दरी गाउँपालिका

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१.	नरविर रावत	(गा.पा. अध्यक्ष), संयोजक	९८५८०५०२८०
२.	उर्मिला खत्री भण्डारी	(गा.पा. उपाध्यक्ष), सदस्य	९८४८३१२०५८
३.	नैनसिह बुढा	(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत), सदस्य	९८४८११२१६७

४.	रविलाल आचार्य	(सार्वजनिक विकास समिति), सदस्य	९७४८९१४३०४
५.	हरि बहादुर भण्डारी	(सामाजिक विकास समिति), सदस्य	९८५८३२२४१९
६.	रत्नलाल उपाध्याय	(पुर्वाधार विकास समिति), सदस्य	९८४८८१२७२९
७.	धनजित रोकाया	(विधेयक समिति), सदस्य	९८६६२५६९७६
८.	मनविर बुढा	(आर्थिक विकास समिति),सदस्य	९८४८३०६९८६
९.	शेर बहादुर रावत	(वातावरण व्यवस्थापन समिति),सदस्य	९८६४७९७९६२
१०.	उर्मिला खत्री भण्डारी	(बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति), सदस्य	९८४८३१२०५८
११.	मधुशंकर उपाध्याय	(जिल्ला प्रशासन कार्यालय), सदस्य	
१२.	भरत बहादुर शाही	(सामाजिक सेवा महाशाखा), सदस्य	९८६६६३३५१०
१३.	दिलेन्द्र शाही	(पुर्वाधार विकास महाशाखा), सदस्य	९८६८३३६९२४
१४.	प्रहरी प्रमुख	(इलाका प्रहरी कार्यालय हाँटसिजा), सदस्य	
१५.	लालु बुढा	(उद्योग वाणिज्य संघ), सदस्य	९७४८९०४६३०
१६.	झरना वली	(विपद व्यवस्थापन महाशाखा प्रमुख), सदस्य सचिव	९८४८३१९३११

अनुसूची ३- जुम्ला जिल्लाका स्थानीय निकायमा रहेका विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरु (Disaster Focal Person)को विवरण

क्र.सं.	स्थानीय तह	विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरु	सम्पर्क नम्बर
१	चन्दननाथ नगरपालिका	लक्ष्मीचन्द्र न्यौपाने	९८४८३०००२७
२	हिमा गा.पा.	लोकप्रसाद उपाध्याय	९८४८३०२०६२
३	पातारासी गा.पा.	जनक महतारा	९८४८३४५८७५
४	गुठिचौर गा.पा.	गंगप्रसाद पाण्डे	९८५८३२२९५५
५	तिला गा.पा.	जग बहादुर बस्नेत	९८५८३६६२६६
६	कनकासुन्दरी गा.पा.	भरत ब. शाही	९८६६६३३५१०
७	तातोपानी गा.पा.	अंगराज डांगी	९८६८१०१९४७
८	सिंजा गा.पा.	रण बहादुर रोकाया	९८५८३२०५८२
९	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	स.प्र.जि. अ. ओम	९८५८३२०३८०

		प्रकाश देवकोटा	
१०	नन्दाबक्स गण	मेजर चन्द्र कामी	९८६६६४७३३३
११	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.नि. राजेन्द्र ब. चन्द	९८५८३६६६३३
१२	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल गण नं ३३	स.प्र.नि. गणेशप्रसाद आचार्य	९८६७०१९६९६
१३	सडक डिभिजन जुम्ला	ई. दिपक वि.क.	९८६८३८९८२७

अनुसूची ४: जिल्ला विपद् जोखिम पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयारी,अद्यावधिक तथा अनुमोदनका माईन्युटहरू

आज मिति [illegible] साल श्रावण ३२ गतेका दिन प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री भूपेन्द्र थापाज्यूको अध्यक्षता तथा [illegible] सदस्य माननीय श्री गजेन्द्र बहादुर महतको विशेष उपस्थितिमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्लामा [illegible] समितिको बैठक बसी देहायको निर्णय गरियो ।

विशेष आमन्त्रित

[illegible] माननीय श्री गजेन्द्र बहादुर महत - प्रतिनिध सभा सदस्य , जुम्ला ।

[illegible] माननीय श्री गोमा कुँवर - भू.पू. राज्यमन्त्री ।

[illegible] माननीय श्री डिल्ली प्रसाद काफ्ले - संविधान सभा सदस्य, जुम्ला ।

माननीय श्री पदम रोकाय - प्रदेश सभा सदस्य, जुम्ला ।

माननीय श्री दीनबन्दु श्रेष्ठ - प्रदेश सभा सदस्य, जुम्ला ।

उपस्थिति

सि. नं.	कार्यालय	नाम	पद	हस्ताक्षर
१)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला	भूपेन्द्र थापा	प्र.जि.अ.	
२)	जिल्ला समन्वय समिति, जुम्ला	कार्मा बुढा	का.वा प्रमुख	
३)	चन्दननाथ नगरपालिका	कान्तिका सेजुवाल	प्रमुख	
४)	तातोपानी गाँउपालिका, जुम्ला	नवराज न्यौपाने	अध्यक्ष	
५)	तिला गाँउपालिका, जुम्ला	रतननाथ योगी	अध्यक्ष	
६)	हिमा गाँउपालिका, जुम्ला	रज बहादुर शाही	अध्यक्ष	
७)	कनकासुन्दरी गाँउपालिका, जुम्ला	नरविर रावत	अध्यक्ष	
८)	पातारासी गाँउपालिका, जुम्ला	लछिमन बोहोरा	अध्यक्ष	
९)	गुठिचौर गाँउपालिका, जुम्ला	हरि बहादुर भण्डारी	अध्यक्ष	
१०)	सिंजा गाँउपालिका, जुम्ला	देवल सिंह रावल	अध्यक्ष	
११)	नन्दा बक्स गण, जुम्ला	दिवाकर रायमाझी	प्र.से.	
१२)	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जुम्ला	लाल ब. धामी	प्र.ना.उ.	
१३)	सशस्त्र प्रहरी बल नं ३३, जुम्ला	गगन श्रेष्ठ	स.प्र.ना.उ.	
१४)	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय, जुम्ला	राम शंकर के.सी.	प्र.अ.अ.	
१५)	नेकपा पाटी, जुम्ला ।		अध्यक्ष प्रतिनिधि	
१६)	नेपाली काङ्ग्रेस, जुम्ला ।	कालीबहादुर कु.	अध्यक्ष प्रतिनिधि	
१७)	नेमकिपा, जुम्ला ।	शिव ~~[illegible]~~ लाल डाँगी	अध्यक्ष	
१८)	रा.प्र.पा., जुम्ला ।		अध्यक्ष प्रतिनिधि	
१९)	कर्णाली स्वा. वि. प्रतिष्ठान, जुम्ला	विश्वराज काफ्ले	रजिष्ट्रार	
२०)	जिल्ला जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय, जुम्ला	कृष्ण सापकोटा	ज. स्वा. अ.	
२१)	डिभिजन सडक कार्यालय, जुम्ला	सन्तोष भण्डारी	ईन्जिनियर	
२२)	सिचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय, जुम्ला	नेत्र रेग्मी	सब.ई.	
२३)	गैह्र सरकारी संस्था महासंघ, जुम्ला	अम्मर रोकाया	अध्यक्ष	
२४)	जुम्ला उद्योग वाणिज्य संघ, जुम्ला	रज्जब अलि मनियार	अध्यक्ष	
२५)	नेपाल पत्रकार महासंघ, जुम्ला	लोकराज शाही	उपाध्यक्ष	
२६)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला	ओम प्रकाश देवकोटा	स.प्र.जि.अ.	
२७	नागरिक समाज, जुम्ला	राम ब. महत	अध्यक्ष	
२८	रेडक्रस, जुम्ला	नरवीर सुनार	कोषाध्यक्ष	
२९.	[illegible] नेपाल, जुम्ला	ज्ञानेन्द्र प्र. पन्त	परियोजना अधिकृत	

अनुसुची ५: जुम्ला जिल्लाका कार्यालयहरूको सूचना अधिकारीको विवरण:

कार्यालयको नाम	सुचना अधिकारीको नाम	फोन नं.	इमेल आइडी
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	ओम प्रकाश देवकोटा	९८५८३२०३८०	daojumla@gmail.com
उच्च अदालत जुम्ला इजलास	टिकाराज चौलागाई	९८४३२०९२८३	info.hcijumla@supremecourt.gov.np
उच्च सरकारी वकिल का. जुम्ला	किस्न कुमारी भण्डारी	९८४८३००६१९	appelateattorneyjumla@gmail.com
जुम्ला जिल्ला अदालत	कपिल पौडयाल	९७५८९००२९२	infodcjumla@supremecourt.gov.np
जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय जुम्ला	सविना बुढथापा	९८६४७३२८२	dgao.jumla@gmail.com
जिल्ला प्रहरी कार्यालय जुम्ला	राजेन्द्र व चंन्द	९८५८४९००२२	dpojumla@nepalpolice.gov.np
नन्दा बक्स गण	निजेन्द्र पाखिरीन	९८५१०८९२८६	nandabox1863@gmail.com
सशस्त्र प्रहरी बल , जुम्ला	सन्तोष विर सिंह	९८५१२५९६३७	
राष्ट्रिय अनुसन्धान , जुम्ला	जीवन खड्का	९८४९९५२११३	
जिल्ला समन्वय समिति जुम्ला	चेतनाथ अर्याल	९८४८३६३१९४	chetnatharya12015@gmail.com
को ले नि का. जुम्ला	नवराज देवकोटा	९८५८३२०२०३	dtcojumla@gmail.com
जिल्ला शिक्षा तथा समन्वय इकाई, जुम्ला	शिव शंकर चौलागाई	९८५८३२०२२१	deojumla4@gmail. Com
जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	धन व. रावल	९८४००७४४२७	ec.deo.jumla@gmail.com
लोक सेवा आयोग, जुम्ला	रामकृष्ण अधिकारी	९८४१८९८४६१	psckarnali@gmail.com
नापी कार्यालय	कुश प्र. न्यौपाने	९८६१८४२८२५	napijumla@gmail.com
आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जुम्ला	गोपाल थापा		tso–jumla@ird.gov.np
वनस्पति अनुसन्धान केन्द्, जुम्ला	हेमन्त कुमार के सी.	९७४८९०१२०२	dpr.jumla @gmail.com
तथ्यांक कार्यालय, जुम्ला	जय शंकर चौलागाई	९७४८९३७२६०	bhattshankar86@gmail.com
संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन कार्यालय, जुम्ला	चक्र व. भण्डारी	९८४९७११७४०	fwssmpjumla@gmail.com
जिल्ला हुलाक कार्यालय, जुम्ला	गणेश दत्त रावल	९८४१९०४४१६	postofficejumla026@gmail.com
मालपोत कार्यालय,	नारायणी चौलागाई	९८४८३०५४५८	chulagainacharya@gmail.com

जुम्ला			
खाद्य प्रविधी तथा गुण नियन्त्रण डि.का.	भरत रोकाया	९८५८३६६३००	ftqcdojumla@gmail.com
कारागार कार्यालय, जुम्ला	धन कृष्ण खत्री	९८५८३६६३७७	jumla.it@dopm.gov.np
ई. प्र कार्यालय, नराकोट, जुम्ला	नन्दकृष्ण उपाध्याय	९८४८३१४७६५	upadhayaynandakrishna@gmail.com
भेडा तथा बाख्रा अनुसन्धान कार्यालय , , गुठिचौर	मोहन यादव	९८६६८९६६०१	sgrpjumla2@gmail.com
कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रम,इकाई, जुम्ला	पदम बहादुर सुवेदी	९८५८०६३११८	unitjumla@asdp.gov.nps
हावापानी फिल्ड कार्यालय, जुम्ला	गंगा हमाल	९८६४८६८२६९	karkiasha697@gmail.com
स्याउ सुपरजोन, जुम्ला	हिक्मत राज गिरी	९७४८९०४२३४	superzonejumla66@gmail.com
जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	कमला थापा	९७४८९०४६५६	atcjumla@gmail.com
सडक डिभिजन कार्यालय जुम्ला	दिपक वि क.	९८६८३८९८२७	
सामाजिक विकास कार्यालय, जुम्ला	टंकराज न्यौपाने	९८५८४७८७७७	sdojumla@gmail.com
सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना कार्यालय, जुम्ला	गोपी चन्द्र आचार्य	९८४७१५५९६७	pudbcjumla@gmail.com
पुर्वाधार विकास कार्यालय, जुम्ला	टंक प्रसाद न्यौपाने	९८४८३००९८२	idojumla@gmail.com
डिविजन वन कार्यालय, जुम्ला	चित्रण शर्मा	९८५८३९१४००	dfojumla@gov.np
जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालयजुम्ला ,	प्रेम बहादुर सोमै	९८४८०५९५७१	hojumla2075@gmail.com
भे. अ. तथा पशु कार्यालय, जुम्ला	जनक सेजुवाल	९८४८३००५९५	vetsecjumla@gmail.com
खानेपानी, सिचाइ तथा उर्जा विकास कार्यालय,	नेत्र राज रेग्मी	९८४८३५५८९७	mwiddno5jumla@gmail.com
कर्णाली यातायात	लोक व. महत	९८४८३०६८११	tmojumla@gmail.com
कृषि अनुसन्धान केन्द्र विजयनगर, जुम्ला	प्रतिक्षा श्रेष्ठ	९८६८६५३५६०	arsvijayanagarj@yahoo.com
कृषि बागवानी केन्द्र राजीकोट, जुम्ला			
उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यालय,	रविन रावल	९८४००१७४७३	jumlagharelu@gmail.com

नेपाल विद्युत प्राधिकरण			
साल्ट ट्रडिङ्ग क.लि. जुम्ला	खगेन्द्र व मल्ल	९८५८३२०१८८	khagendrabahadurmalla14@gmail.com
नेपाल खाध संस्थान, जुम्ला	तिलक सुनार	९८४३१९४१३६	tilaksunar10@gmail.com
नेपाल टेलिकम, जुम्ला	रामचन्द श्रेष्ठ	९८५१०६०३३०	ppsjumla@ntc.net.np
नागरिक उड्यायन, जुम्ला	रिङकी मल्लिक	९८४९१३९५६९	singhmahen1234@gmail.com
रा. बा. बैक, जुम्ला	ओम व शाही	९८५८३२०५१८	jumla@rbb.com.np
कृषि वि. वैक, जुम्ला	जनक बा. शाही	९८४८३३५०४६	jumla.branch@adbl.gov.np
रेडियो नेपाल, जुम्ला	धनलाल वस्नेत	९८६६८९६८३३	rnejumla@gmail.com
तिला गा.पा.	मन्दिरनाथ योगी	9858322211	ito.tilamun@gmail.com
हिमा गा.पा .	भीम बहादुर रावत	9848122256	ito.himamun@gmail.com
पातारासि गा.पा.	दान बहादुर विष्ट	९७५८९०१२३२	patarasirmjumla@gmail.com ito.patarasimun@gmail.com
गोठीचौर गा.पा	ओमबहादुर बुढा	9820791	ito.guthichaurmun@gmail.com
तातोपानी गा.पा.	ऋषिकेश उपाध्याय	9849337712	ito.tatopanimun@gmail.com
कनकासुन्दरी गा.पा.	दानसिंह कार्की	9864357711	ito.kankasundarimun@gmail.com
चन्दननाथ न.पा. जुम्ला	विकल बुढथापा	९८५११६५८८०	cmjumla@gmail.com
सींजा गापा	धर्मेन्द्र शर्मा	9844874543	ito.sinjamun@gmail.com

अनुसुची ६: विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्ययोजना बनेका स्थानीय तहहरू

क्र.सं.	योजनाको नाम	गा.पा.	पहिचान भएका जोखिमहरु (प्रकोप स्तरीकरणको आधारमा)	अनुमोदन मिति	प्रविधिक सहयोग गर्ने संस्था	सम्पर्क नं.
१.	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना	तिला	खडेरी, आगलागी, महामारी, पहिरो, हिमपात, चट्याङ, असिना		वर्ल्ड भिजन इन्टरनेशनल/किर्डाक नेपाल, जुम्ला	
२.	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना	तातोपानी	खडेरी, आगलागी, महामारी, पहिरो, हिमपात, चट्याङ, असिना		वर्ल्ड भिजन इन्टरनेशनल/किर्डाक नेपाल, जुम्ला	

अनुसुची ७: चन्दननाथ नगरपालिका तथा सिंजा गाउँपालिका भित्र रहेका मुख्य खुला स्थान तथा आपतकालिन आश्रय स्थलहरू

सिनं.	खुला स्थानको नाम	खुला क्षेत्र रहेको वडा	अनुमती दरी
१	टुडिखेल	खलंगा बजार ४ नंवडा .	० कि.मी.
२	राजासिम खेलमैदान	खलंगा बजार ५ नंवडा .	० कि.मी.
३	चेरे चौर	वडा नं३ .	३ कि.मी.
४	धिमी चौर	वडा नं३ .	३ कि.मी.
५	वसपार्क छिना सिम	वडा नं६ .	० कि.मी.
६	मिचा चौर	वडा नं७ .	२ कि.मी.
७	कार्तिक स्वामी विद्मालय क्षेत्र वाहिर	वडा नं१० .	२ कि.मी.
८	द्यार चौर जनज्योतीमा विवारको वाडा	वडा नं१० .	२ कि.मी.
९	लाग्ना चौर	वडा नं१० .	२ कि.मी.
१०	धुपिढ्रस्का विद्मालय मैदान	वडा नं९ .	३कि.मी.

सिंजा गाउँपालिका भित्र रहेका मुख्य खुला स्थान तथा आपतकालिन आश्रय स्थलहरू

सि.नं.	वडा नं.	खुल्ला क्षेत्र	आपत्कालीन आश्रय स्थल
१	वडा नं१ .	भयादेउ मैदान	मालिका माजाँच .वी.
२	वडा नं २ .	घटे चौर	चुलेगाउँ आ.वि.
३	वडा नं३ .	त्रिवेणी चौर धितालिलिही चागा	भैरव मानरोट .वि.
४	वडा नं४ .	धव चौरब ,ारे चौर	शारदा आगाडापानी .व.
५	वडा नं५ .	वडा कार्यालय फिल्ड फुग्र ,चौर	कैलाश माफुग्र .वि.
६	वडा नं ६ .	जोडु चौर देउती मन्दिर ,चौर	जोडु माजोडु.वि.

अनुसुची ८: स्थानीय तह स्तरीय विपद् द्रुत सर्वेक्षण प्रतिवेदन फारम (IRA)

गा.पा./न.पा. ....

फारम नं.१ (० देखि २४ घण्टा) विपद् परेको मिति :

क्र.सं.	वडा नं.	जनसंख्या			प्रभावित परिवार			विस्थापित परिवार		क्षति भएका घरधुरी		घरधुरी सहयोगको आवश्यकता कुन कुन क्षेत्रमा देखिएको छ ?
		मृत्यु	हराएका	घाइते	घरधुरी	पुरुष	महिला	घरधुरी	जनसंख्या	पूर्ण	आंशिक	

सन्दर्भ सामग्रीहरु

- गृह मन्त्रालय, जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६७
- विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४
- नेपाल सरकार, विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०६६
- जर्मन वाच मानव विकास प्रतिवेदन, २००९
- राष्ट्रिय जनगणना प्रतिवेदन, २०६८
- Hyogo declaration, Hyogo framework and Hyogo action plan 2005-2015
- SENDAI framework 2015 – 2030
- United Nation Bureau for Crisis Prevention and Recovery (यु.एन.वि.सि.पि.आर), 2004
- जर्मन वाच मानव विकास प्रतिवेदन, २००९
- Climate Change Vulnerability Mapping of Nepal, 2010
- स्फेयर (Sphere)मापदण्ड